

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ (ΠΕΔΙΣ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «Δημόσιες
πολιτικές και διακυβέρνηση»

Διπλωματική Εργασία

Τίτλος Εργασίας: «Αξιολόγηση
αποτελέσματος των πολιτικών απασχόλησης
στην Ελλάδα: Η περίπτωση του ειδικού
διετούς προγράμματος επιδότησης της
απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής»

Φοιτήτρια: Κουρομιχελάκη Άννα

ΚΟΡΙΝΘΟΣ ,ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017

University of Peloponnese
Faculty of Social and International Sciences

**Department of Political Science and International
Relations**

Master Program in “Public policy and governance”

**Bachelor’s title : Assessment of the
impact of employment policies in Greece: The
case of the special two-year employment
subsidy program in the Region of Attica**

KOUROMICHELAGI ANNA

Corinth , September 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζεται το θέμα της «Αξιολόγησης αποτελέσματος των πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα: Η περίπτωση του ειδικού διετούς προγράμματος επιδότησης της απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής». Ειδικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο εξετάζεται το ζήτημα της ανεργίας, όπου μετά τον ορισμό, παρατίθενται τα είδη ανεργίας, ενώ ακολούθως γίνεται αναφορά για ενεργητικές και παθητικές πολιτικές απασχόλησης. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η αξιολόγηση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, τόσο για τους ίδιους τους ωφελούμενους, όσο και για το σύνολο της κοινωνίας ευρύτερα.

Στο τρίτο κεφάλαιο, αναφερόμαστε στο ειδικό διετές πρόγραμμα επιχορήγησης ασφαλιστικών εισφορών, που λειτούργησε στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2010-2012, όπου παρουσιάζονται οι ωφελούμενοι του προγράμματος, οι προϋποθέσεις υπαγωγής σε αυτό καθώς και οι δεσμεύσεις που αναλάμβαναν οι επιχειρήσεις προκειμένου να συνεχίσουν να επιδοτούνται. Στο τέταρτο κεφάλαιο, αναφέρεται η πορεία υλοποίησης του προγράμματος, ενώ ακολούθως παρατίθεται η επίδραση που άσκησε το πρόγραμμα στα ποσοστά ανεργίας, καθώς παρατίθενται τα ποσοστά της ανεργίας για το 2011 και 2012 και γίνεται μια σύγκριση.

Στο κεφάλαιο 6, όπου είναι και το ερευνητικό μέρος της εργασίας, γίνεται ανάλυση ερωτηματολογίου σε πενήντα επιχειρήσεις της Περιφέρειας Αττικής που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Στο ερωτηματολόγιο εξετάζεται η αποτελεσματικότητα του προγράμματος τόσο για τις ίδιες όσο και για τους εργαζόμενους, το αν ήταν αναγκαίο, αν οι επιχειρήσεις αυτές κατόρθωσαν να διατηρήσουν τη θέση εργασίας που
δημιουργήθηκε
κτλ.

ABSTRACT

This thesis examines the issue of the: “Evaluation of the impact of employment policies in Greece: the case study of the special two-year employment subsidy program in the Region of Attica”. In particular, the first chapter examines the issue of unemployment, where after a definition, the types of unemployment are listed, and then we made a reference to active and passive employment policies. Then, the evaluation of active employment policies is presented, both for the beneficiaries themselves and for the society as a whole.

In the third chapter, we refer to the special two-year insurance contribution scheme, which operated in Greece during the 2010-2012 period, where the beneficiaries of the program are presented, the conditions for joining it and the commitments undertaken by the enterprises in order to continue to receive subsidies. In the fourth chapter, the progress of the program outlined, followed by the effect of the program on unemployment rates as the unemployment rates for 2011 and 2012 are quoted and we made a comparison between them.

In chapter 6, where the research part of this thesis is being carried out, a questionnaire is analyzed in fifty enterprises of the Region of Attica that participating in the program. The questionnaire examines the effectiveness of the program both the workers themselves and employees, whether it was necessary if these companies managed to maintain the job that created.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ABSTRACT	3
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	8
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανεργία	12
1.1 Ορισμός ανεργίας.....	12
1.2 Είδη ανεργίας	13
1.3 Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.....	15
1.4 Παθητικές πολιτικές απασχόλησης.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Αξιολόγηση πολιτικών απασχόλησης.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Το ειδικό διετές πρόγραμμα επιχορήγησης ασφαλιστικών εισφορών	28
3.1 Γενικά.....	29
3.2 Ωφελούμενοι.....	29
3.3 Προϋποθέσεις υπαγωγής και δεσμεύσεις.....	30
3.4 Πορεία υλοποίησης προγράμματος.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Επιδράσεις εφαρμογής προγράμματος.....	34
4.1 Ανεργία το 2011	34
4.2 Ανεργία το 2012	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ερευνητικό μέρος	42
5.1 Γενικά.....	42
5.2 Ερευνητικό εργαλείο έρευνας	43
5.3 Χαρακτηριστικά ερωτηματολογίου – Γενικά	43
5.4 Μεταβλητές έρευνας	46
5.5 Δείγμα έρευνας	47
5.6 Επεξεργασία και εισαγωγή δεδομένων	48
5.7 Μέθοδοι στατιστικής επεξεργασίας και περιγραφική στατιστική	48
Μέθοδοι στατιστικής επεξεργασίας	48
Περιγραφική στατιστική.....	48

5.8	Αποτελέσματα.....	49
5.9	Συμπεράσματα.....	56
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	60
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	62
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	66

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Βασικά γνωρίσματα της επιστημονικής έρευνας	42
Διάγραμμα 2: Διάκριση μεταβλητών	47

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Πίνακας ενεργητικών και πολιτικών παθητικών πολιτικών απασχόλησης	24
Πίνακας 2: Αριθμός ανέργων για το 2011 ανά μήνα και Περιφέρεια.....	34
Πίνακας 3: Αριθμός ανέργων ανά φύλο και Περιφέρεια	35
Πίνακας 4: Αριθμός ανέργων κάτω των 30 ετών ανά Περιφέρεια.....	36
Πίνακας 5: Αριθμός ανέργων ανά μήνα και Περιφέρεια	37
Πίνακας 6: Αριθμός ανέργων ανδρών και γυναικών για το έτος 2012 ανά μήνα και Περιφέρεια.....	39
Πίνακας 7: Αριθμός ανέργων κάτω των 30 ετών ανά μήνα και Περιφέρεια	40
Πίνακας 8: Έδρα της επιχείρησης	50
Πίνακας 9: Έτος ίδρυσης επιχείρησης	51
Πίνακας 10: Λόγοι μη ικανοποίησης από το πρόγραμμα.....	53
Πίνακας 11: Λόγοι μη διατήρησης της θέσης απασχόλησης	54

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Μορφή επιχείρησης.....	49
Γράφημα 2: Κλάδος δραστηριότητας.....	50
Γράφημα 3: Αναγκαιότητα προγράμματος	51
Γράφημα 4: Συμμετοχή ή όχι σε αντίστοιχο πρόγραμμα κατά το παρελθόν	52
Γράφημα 5: Ικανοποίηση από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα	52
Γράφημα 6: Διατήρηση της θέσης εργασίας μετά τη λήξη του προγράμματος	53
Γράφημα 7: Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και λειτουργίας.....	54
Γράφημα 8: Όφελος για τον εργαζόμενο	55
Γράφημα 9: Βαθμός ικανοποίησης συνεργασίας επιχειρήσεων με ΟΑΕΔ.....	55
Γράφημα 10: Συμβολή προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης στην καταπολέμηση της ανεργίας.....	56

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ολοκληρώνοντας την παρούσα διπλωματική εργασία, θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες σε όσους βοήθησαν τόσο στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας, όσο και κατά τη διάρκεια των σπουδών μου. Θα ήθελα να ευχαριστήσω πρώτα από όλους τον καθηγητή κ. Πύρρο Παπαδημητρίου για την ανάθεση και την επίβλεψη της διπλωματικής μου εργασίας καθώς και για την άψογη συνεργασία και καθοδήγηση του σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης αυτής της εργασίας.

Θα ήθελα επίσης, να ευχαριστήσω τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, καθώς και όλους τους διδάσκοντες του τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Διεθνών Σχέσεων για τις γνώσεις που μου παρείχαν όλα αυτό το έτος .

Τέλος, επειδή με την εργασία αυτή ολοκληρώνονται και οι σπουδές μου ως μεταπτυχιακή φοιτήτρια, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την αμέριστη στήριξη που μου παρείχε όλα αυτό το διάστημα .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 έως και το 2007, η Ελλάδα βρισκόταν σε συνεχή οικονομική ανάπτυξη, όντας μία από τις πιο αναπτυσσόμενες οικονομίες εντός της Ευρωζώνης μαζί με την Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο. Η ανάπτυξη αυτή στηριζόταν κυρίως στην εσωτερική κατανάλωση, τόσο δημόσια όσο και ιδιωτική, στο σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε η εισροή κονδυλίων από τα ευρωπαϊκά διαθροτικά ταμεία, ενώ ιδιαίτερα μεγάλη δυναμική προσδίδουν τομείς όπως η ναυτιλία και ο τουρισμός. (Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, 2014)

Από το 2008 όμως η χώρα βρίσκεται σε βαθιά ύφεση και η απώλεια στο ΑΕΠ είναι μεγάλη, συγκεκριμένα από 233.197,7 εκ. € το 2008, το ΑΕΠ του 2016 διαμορφώθηκε στα 175.888εκ. €, ενώ μέχρι σήμερα δεν υπάρχει κάποια αναπτυξιακή δυναμική με αποτέλεσμα να κυριαρχεί η στασιμότητα. (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2017) Η κρίση χρέους που ξέσπασε στην Ελλάδα, ανέδειξε σημαντικά χρόνια δομικά προβλήματα της οικονομίας και είχε ως αποτέλεσμα να παρθούν δραστικά μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά και να ξεκινήσουν να γίνονται μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, προϊόντων και υπηρεσιών. (Χριστοδουλάκη & Στάθης, 2014)

Σε παγκόσμιο επίπεδο το 2016, παρατηρήθηκε σταθεροποίηση της παγκόσμιας ανάπτυξης στο 3,1% και αναμένεται ισχυροποίηση για τα έτη 2017 και 2018., ενώ στην αρχή της χρονιά υπήρξε έντονη αβεβαιότητα λόγω της ανασφάλειας για τι επικείμενο Brexit. Το Διεθνές εμπόριο συνέχισε την ανοδική του πορεία, ωστόσο με μικρότερη δυναμική σε σχέση με το 2015. Τέλος, τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και η Ευρωζώνη παρέμεινε σε σχετικά χαμηλού ρυθμούς ανάπτυξης.

Όσον αφορά την απασχόληση στην Ελλάδα, τα χρόνια μετά το 2008 της έντονης ύφεσης και των προγραμμάτων διάσωσης της οικονομίας αυξήθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό, έτσι από 388.000 ανέργους το 2008, έφτασαν το 1.330.000 το 2013 και έκτοτε παρατηρήθηκε μια αποκλιμάκωση, φτάνοντας το 1.131.000 το 2016. Παρ' όλα αυτά το ποσοστό των ανέργων (23,5%) παραμένει σε εξαιρετικά δυσθεώρητα επίπεδα σε σχέση με τα ποσοστά στην Ευρώπη. Η αύξηση αυτής της απασχόλησης έγινε κυρίως στους κλάδους της μεταφοράς και αποθήκευσης, των ασφαλιστικών

δραστηριοτήτων και της δημοσίας διοίκησης, ενώ κλάδοι που εμφάνισαν μείωση της απασχόλησης ήταν οι επιστημονικές-τεχνικές και επαγγελματικές δραστηριότητες, όπως και τα επαγγέλματα του πρωτογενή τομέα.

Το 2014 στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28, το ποσοστό απασχόλησης για τα άτομα ηλικίας 15 έως 64 ετών, ανερχόταν σχεδόν στο 65%, με το ποσοστό αυτό να παρουσιάζει κορύφωση κατά το έτος 2008 φτάνοντας το 65,7%, ενώ μειώθηκε στο 64,1% το 2010. Την πτώση αυτή ακολούθησε μια περίοδος σταθερότητας, ενώ από το 2014 το ποσοστό αυτό απασχόλησης μπαίνει και πάλι σε ανοδική τάση. Σε χώρες όπως η Αυστρία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία, οι Κάτω Χώρες και η Γερμανία το ποσοστό της απασχόλησης κυμάνθηκε μεταξύ 71% και 74%, ενώ στη Σουηδία εμφάνισε κορύφωση φτάνοντας το 74,9%. Κάτω από 60% κυμάνθηκε το ποσοστό απασχόλησης σε τέσσερις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ στην Ελλάδα παρατηρήθηκε το χαμηλότερο ποσοστό που έφτασε το 49,4%. Οι άλλες χώρες που είχαν σχετικά χαμηλά ποσοστά ήταν η Κροατία, η Ιταλία καθώς και η Ισπανία. Τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών και των εργαζόμενων με μεγαλύτερη ηλικία κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα. Ειδικότερα, το ποσοστό απασχόλησης στους άνδρες φθάνει το 70,1% στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28, εν αντιθέσει με τις γυναίκες που το ποσοστό αυτό κυμαίνεται στο 59,6%. Παρόλο που υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις από χώρα σε χώρα, τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ-28 είναι χαμηλότερα συγκριτικά με τους άνδρες. Οι διαφορές απασχόλησης κατά φύλο έφθαναν τις 25,6 εκατοστιαίες μονάδες στη Μάλτα, ενώ στην Ιταλία, την Ελλάδα και την Τσεχία το χάσμα αυτό κυμαινόταν μεταξύ των 16-18 ποσοστιαίων μονάδων. (Eurostat , 2017)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανεργία

1.1 Ορισμός ανεργίας

Ως ανεργία νοείται μια κατάσταση όπου ένα άτομο, ανεξάρτητα από το φύλο βρίσκεται σε ηλικία εργασίας, αναζητά και είναι σε θέση να αναλάβει μία έμμισθη εργασία, αλλά αδυνατεί να βρει ένα εργασιακό πλαίσιο. (Hussmanns, Mehran, & Verma, 1990) Όπως ορίζει ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας, άνεργος μπορεί να θεωρηθεί κάποιος που πληροί τα ταυτόχρονα τα τρία παραπάνω κριτήρια. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι υπάρχει και η ηθελημένη ανεργία, όπου πρόκειται για την κατάσταση κατά την οποία ο άνεργος επιλέγει να μην αναλάβει μία εργασιακή θέση με τον προτεινόμενο μισθό, για παράδειγμα όταν υπάρχει μη επιθυμητό αντικείμενο εργασίας, ενώ δύναται να υπολογιστεί ως άνεργος επειδή εξακολουθεί να αναζητά μια θέση εργασίας, παρόλο που δεν επιθυμεί να αναλάβει την προσφερόμενη θέση εργασίας.

Ένας άλλος ορισμός που δίνεται για την ανεργία είναι: Η ανεργία νοείται ως το πηλίκο των ανέργων μιας περιοχής προς το συνολικό εργατικό δυναμικό της συγκεκριμένης περιοχής. Για να πούμε ότι ένα άτομο ανήκει στο εργατικό δυναμικό θα πρέπει να πληροί το ελάχιστο όριο ηλικίας που στις περισσότερες χώρες είναι τα 16 έτη, ενώ θα πρέπει να είναι διαθέσιμο για απασχόληση και να επιζητεί την απασχόληση. (Πουρναράκης & Κιντής, 1998)

Επίσης, ως ανεργία μπορεί να θεωρηθεί η κατάσταση κατά την οποία υπάρχει πλεονάζον εργατικό δυναμικό σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας που επικρατούν. Με την έννοια της ανεργίας αναφερόμαστε στον αριθμό των ανθρώπων που δεν έχει δουλειά και αναζητά προκειμένου να εργαστεί. (Blanchard, 2005)

Από νομικής απόψεως η ανεργία στην Ελλάδα, ορίζεται ανάλογα με την σκοπό που εξυπηρετεί κάθε φορά. Για την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, η ανεργία ορίζεται όπως κατά την Διεθνή Οργάνωση Εργασίας, ενώ ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, εφαρμόζοντας την κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία, συνδέει την ιδιότητα του ανέργου με τον μισθωτό που δικαιούται επιδότησης. Σύμφωνα με

την Στατιστική Υπηρεσία για να θεωρηθεί κάποιος άνεργος θα πρέπει να μην έχει εργασθεί καθόλου το χρονικό διάστημα που θεωρείται εβδομάδα αναφοράς, να αναζητεί ενεργά απασχόληση προβαίνοντας σε συγκεκριμένες ενέργειες και τέλος να είναι διαθέσιμος για απασχόληση στο άμεσο μέλλον. Σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ, η ιδιότητα του ανέργου ταυτίζεται με την ικανότητα να επιδοτηθεί από τον οργανισμό. Το άρθρο 3 του Ν. 1545/1985, όπου αναφέρεται στην τακτική επιδότηση της ανεργίας, προσδιορίζει τον άνεργο ως τον μισθωτό που μετά τη λύση ή τη λήξη της εργασιακής του σχέσης, αναζητά εργασία και αποδέχεται να απασχοληθεί σε εργασία που του προσφέρει ο ΟΑΕΔ στον ευρύτερο επαγγελματικό κλάδο ή είναι διατεθειμένος να παρακολουθήσει προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και εν γένει να επωφεληθεί από κάθε δυνατότητα απασχόλησης που υπάρχει ή δύναται να υπάρξει. (Αμοριανού, και συν., 2007)

1.2 Είδη ανεργίας

Χαρακτηριστικό της αγοράς εργασίας είναι οι διαρκείς ροές που σχετίζονται με την απώλεια και τη δημιουργία των θέσεων εργασίας. Απώλεια θέσεων μπορεί να συμβαίνει ακόμα και σε περιόδους όπου υπάρχει ανάπτυξη της οικονομίας, εξαιτίας τομεακών μεταβολών που επιδρούν στη ζήτηση, επιχειρηματικών αποτυχιών καθώς και εξαιτίας της μετακίνησης εργαζόμενων που επιδιώκουν καλύτερες αποδοχές και θέσεις με καλύτερες προοπτικές γενικότερα. Ένα συχνό φαινόμενο είναι όταν αυξάνεται η ζήτηση σε κάποιον κλάδο να μειώνεται σε κάποιον άλλο τομέα παραγωγής, για παράδειγμα με την ανάπτυξη του διαδικτύου και την καθιέρωση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δημιουργήθηκαν θέσεις εργασίας στον τομέα της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, ενώ μειώθηκαν οι θέσεις εργασίας στον τομέα του παραδοσιακού ταχυδρομείου. Παράλληλα, απώλεια θέσεων εργασίας μπορεί να υπάρχουν και σε δυναμικούς τομείς που είναι επαρκώς ανεπτυγμένοι λόγω κακοδιαχείρισης ή επιχειρηματικής αστοχίας.

Η ανεργία ως φαινόμενο παρουσιάζει διαφορετικά χαρακτηριστικά και έτσι ανάλογα με τους παράγοντες που τη προκαλούν μπορεί να διακριθεί στις εξής κατηγορίες.

- Κυκλική ανεργία: Ο συγκεκριμένος τύπος ανεργίας οφείλεται στην μείωση της συνολικής ζήτησης την οικονομία για αγαθά και υπηρεσίες. Επακόλουθο του περιορισμού της συνολικής δαπάνης είναι να οδηγεί σε μείωση των προϊόντων που παράγονται και επομένως να μειώνεται και η ζήτηση των παραγωγικών συντελεστών και ιδίως της εργασίας, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η ανεργία. (Κορλίρας, 1979)
- Δομική ανεργία: Η δομική ή αλλιώς διαρθρωτική ανεργία, προκαλείται λόγω διαρθρωτικών παραγόντων της οικονομίας. Ως βασικό δομικό πρόβλημα της οικονομίας μπορεί να θεωρηθεί η δυσαρμονία που υπάρχει μεταξύ προσφοράς και ζήτησης σε ορισμένες κατηγορίες εργασίας, εξαιτίας της αδυναμίας που εμφανίζει το εργατικό δυναμικό να προσαρμόζεται εγκαίρως στις νέες ανάγκες και τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην αγορά εργασίας, καθώς ορισμένοι τομείς αναπτύσσονται δυναμικά, ενώ άλλοι τομείς φθίνουν. Επομένως, συνάγεται ότι η δομική ανεργία δεν σχετίζεται μόνο με την ανεπαρκή συνολική ζήτηση, αλλά οφείλεται κυρίως στην διαρκή μεταβολή των προτύπων της ζήτησης καθώς και στην αδυναμία του εργατικού δυναμικού να προσαρμοστεί στις συγκεκριμένες μεταβολές. Ουσιαστικά η μορφή αυτή της ανεργίας εμφανίζεται όταν υπάρχει περιορισμένη επαγγελματική και γεωγραφική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. (Βαβούρας, 2005)
- Τεχνολογική ανεργία: Παρόλο που οι τεχνολογικές εξελίξεις δημιουργούν νέες θέσεις απασχόλησης, πολλές φορές οδηγούν σε περιορισμό των θέσεων εργασίας για συγκεκριμένες ειδικότητες. Η διαρκώς εξελισσόμενη αυτοματοποίηση της παραγωγής, οδηγεί στον περιορισμό των ανθρώπων στη παραγωγική διαδικασία, με αποτέλεσμα να προκαλείται ανεργία. Τις περισσότερες φορές, όπως είναι σαφές, η τεχνολογική ανεργία μπορεί να αποτελεί τμήμα της δομικής ανεργίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η μακροχρόνια κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας συγκεκριμένων τομέων με τους οποίους σχετίζεται η δομική ανεργία, οφείλεται στις μεταβολές της τεχνολογίας. (Βαβούρας, 2005)
- Ανεργία τριβής: Η αιτία που προκαλεί την ανεργία τριβής είναι η διαρκής κίνηση των ανθρώπων μεταξύ θέσεων εργασίας και μεταξύ των διαφόρων

σταδίων του κύκλου ζωής. Στην ανεργία τριβής μπορούν να συμπεριληφθούν και άτομα που λόγω φυσικών αιτιών εμφανίζουν αδυναμία στην εργασία. Πρόκειται για ανεργία που προκαλείται λόγω εκούσιας αλλαγής στην απασχόληση του εργατικού δυναμικού. Εξαιτίας της δομής όμως της αγοράς εργασίας καθίσταται σχετικά δύσκολο μόλις κάποιος εγκαταλείψει μια εργασία να βρει κάποια άλλη από την επόμενη μέρα. Εξαιτίας αυτής της κατάστασης ένα ποσοστό του εργατικού δυναμικού δεν απασχολείται για κάποια χρονική περίοδο. (Βαβούρας, 2005) Ο χρόνος αναζήτησης εργασίας έχει άμεση σχέση με το σύστημα πληροφοριών για τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας καθώς και από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μορφής κάθε εργασίας. Όσο πιο αποτελεσματικό είναι ένα δίκτυο αναζήτησης πληροφοριών εργασίας και όσο πιο λίγα προσόντα απαιτούνται για να καλύψει κάποιος μια θέση εργασίας, τόσο πιο μικρό είναι το διάστημα αναζήτησης, με αποτέλεσμα η ανεργία τριβής να μειώνεται. Ένα μικρό ποσοστό ανεργίας τριβής δεν αποτελεί ουσιαστικό πρόβλημα για την οικονομία, ενώ μπορεί να συμβάλλει ακόμα και θετικά, καθώς δίνει την δυνατότητα καλύτερης αντιστοίχισης των διαθέσιμων θέσεων εργασίας με τα προσόντα που έχουν οι εργαζόμενοι που αναζητούν εργασία. Όταν το συνολικό ποσοστό της ανεργίας κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, τότε η ανεργία αυτή είναι κυρίως ανεργία τριβής. (Κυρίκος, 2015)

1.3 Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης

Πριν αναλύσουμε τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης θα ήταν χρήσιμο να αναφερθούμε στις βασικές λειτουργίες που επιτελούν οι πολιτικές απασχόλησης. Ειδικότερα αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Πρόκειται για πολιτικές παρέμβασης που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της τεχνολογικής ανεργίας. Η άποψη που κυριαρχεί είναι ότι όσο η τεχνολογία εξελίσσεται εκτοπίζεται η ανθρώπινη εργασία και έτσι δημιουργείται εργασία η οποία είναι περιττή και θα πρέπει να διοχετευτεί σε άλλου είδους δραστηριότητες.

- Οι πολιτικές απασχόλησης συνιστούν παρεμβάσεις για τη διαχείριση των επιπτώσεων στην απασχόληση που προκαλούνται από τις οικονομικές αναδιαρθρώσεις. Προκειμένου να καταφέρουν να ξεπεραστούν τα προβλήματα που προέκυψαν από τις αναδιαρθρώσεις των επιχειρήσεων, εφαρμόστηκαν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, όπως είναι οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, η διεύρυνση των επιδομάτων ανεργίας καθώς και η απασχόληση μεγάλου αριθμού ανέργων στο δημόσιο ή στην κοινωνική οικονομία.
- Οι πολιτικές απασχόλησης συνιστούν παρεμβάσεις που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών που προκαλούνται καθώς εξελίσσεται ο οικονομικός κύκλος της οικονομίας, σχετικά με την αποτελεσματική αξιοποίηση του συντελεστή εργασίας. (Δημουλάς & Μιχαλοπούλου, Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης - Η Περίπτωση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρεβέζης, Λαρίσης και Φθιώτιδας, 2008)

Σύμφωνα με τον (Calmfors, 1994) οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης είναι μέτρα που έχουν σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας, και τα οποία κατευθύνονται σε ανέργους. Ένας άλλος ορισμός που μπορεί να δοθεί για τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης είναι ότι πρόκειται για παρεμβάσεις που γίνονται στην αγορά εργασίας και σκοπεύουν να ενισχύσουν συγκεκριμένες ομάδες. Ουσιαστικά μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει διαφορά των ενεργητικών πολιτικών συγκριτικά με τις γενικές πολιτικές απασχόλησης που δεν απευθύνονται σε κάποια ιδιαίτερη ομάδα του πληθυσμού. Εν τέλει οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης αποσκοπούν στην αύξηση της πιθανότητας απασχόλησης καθώς και στη βελτίωση των εισοδηματικών προοπτικών των ανέργων ατόμων ή των ομάδων που αντιμετωπίζουν προβλήματα για να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή-Γενική Διεύθυνση Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών, 2006)

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης μπορούν να θεωρηθούν ως ένα βοηθητικό σύνολο μέτρων, που στοχεύει στην ενίσχυση της προσφοράς εργασίας, που γίνεται μέσω της ανάδειξης στρατηγικών ενεργοποίησης των ατόμων εργάσιμης ηλικίας και τη διεύρυνση των ευκαιριών απασχόλησης σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού, όπως είναι οι νέοι, οι γυναίκες, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι μετανάστες, καθώς και διάφορες άλλες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. (Δημουλάς & Μιχαλοπούλου,

Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης - Η Περίπτωση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρεβέζης, Λαρίσης και Φθιώτιδας, 2008)

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης περιλαμβάνουν τρία κύρια στοιχεία, τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την εργασία, μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης.
- Ενεργοποίηση της προσφοράς εργασίας με προγράμματα δημιουργίας θέσεων εργασίας καθώς και επιδοτούμενων θέσεων εργασίας.
- Ενίσχυση και προώθηση της αποτελεσματικότητας των αγορών εργασίας, μέσα από τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης καθώς και από την εξατομικευμένη παρέμβαση για την αναζήτηση εργασίας. (Δημουλάς & Μιχαλοπούλου, Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης - Η Περίπτωση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρεβέζης, Λαρίσης και Φθιώτιδας, 2008)

Οι επιδοτήσεις απασχόλησης στηρίζονται στη θεώρηση ότι για την ανεργία ευθύνεται το υψηλό κόστος εργασίας, είτε αυτό αφορά το σύνολο της οικονομίας, είτε σχετίζεται με συγκεκριμένες κατηγορίες ανθρώπινου δυναμικού που χαρακτηρίζονται από χαμηλή παραγωγικότητα. Μέσω της επιδότησης εργασίας, μειώνεται το κόστος για τον εργοδότη και έτσι έχει κίνητρο είτε να αυξήσουν τις θέσεις εργασίας της επιχείρησής τους, είτε να διατηρήσουν τις ήδη υπάρχουσες θέσεις. Επομένως, οι επιδοτήσεις της εργασίας κατ' αυτόν τον τρόπο επιδρούν θετικά στην απασχόληση μειώνοντας τα ποσοστά ανεργίας. Παράλληλα, θα πρέπει να τονιστεί ότι σε περιόδους όπου υπάρχει πρόβλημα ανταγωνιστικότητας και καθίστανται αναγκαία η μείωση των μισθών, η εκάστοτε κυβέρνηση θα πρέπει να αναλάβει κάποιο πολιτικό κόστος. Εφαρμόζοντας όμως ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης καταφέρνει και μετριάξει αυτού του είδους τα προβλήματα. Οι μορφές της επιδότησης του κόστους εργασίας που μπορούν να εφαρμοστούν είναι οι ακόλουθες:

- Η κατ' αποκοπήν επιδότηση
- Η φορολογική απαλλαγή
- Η μείωση των εργοδοτικών εισφορών στην κοινωνική ασφάλιση

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει η ενεργητική πολιτική μπορεί να αποσκοπεί είτε στην αύξηση των θέσεων εργασίας, είτε στη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται δράσεις όπως είναι οι επιδοτήσεις, οι φορο-απαλλαγές και οι εισφορο-απαλλαγές, ενώ στη διατήρηση των υαρχόντων θέσεων εργασίας, συμβάλλουν δράσεις όπως η αποζημίωση που παρέχει το κράτος σε εργαζόμενους που βρίσκονται σε διαθεσιμότητα. (Καραμεσίνη, 2015)

Όσον αφορά τις ενεργητικές πολιτικές που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση, μπορούν να υποστηριχθούν από τη θεωρία της διαρθρωτικής ανεργίας, οι οποίοι αναφέρει ότι η ανεργία προέρχεται εξαιτίας της αναντιστοιχίας που υπάρχει μεταξύ των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων που ζητούνται στην αγορά εργασίας και παρέχονται από το εκπαιδευτικό σύστημα. Επίσης, η πολιτική αυτή μπορεί να στηριχθεί στην θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου, σύμφωνα με την οποία η κατάρτιση των εργαζομένων αποτελεί παράγοντα αύξησης της ατομικής παραγωγικότητας. Οι πολιτικές επαγγελματικής κατάρτισης σε αντίθεση με τις πολιτικές επιδότησης επιδιώκουν μια λύση στο πρόβλημα της απασχόλησης μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας και όχι μέσω της μείωσης του κόστους.

Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένοι προβληματισμοί που αφορούν τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ως ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Οι προβληματισμοί αυτοί έγκειται στο γεγονός ότι η κατάρτιση και η εκπαίδευση είναι παράγοντες που επιδρούν στην αύξηση της παραγωγικότητας, ωστόσο δεν είναι οι σημαντικότεροι. Επίσης, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που προκύπτει για μια οικονομία όταν καταρτίζει και εκπαιδεύει το εργατικό της δυναμικό, πρακτικά ακυρώνεται όταν σε αντίστοιχες δράσεις προβαίνουν και οι άλλες οικονομίες που είναι ανταγωνιστές της. (Καραμεσίνη, 2015)

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης είναι πολιτικές που εφαρμόστηκαν και στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, από όταν η χώρα έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της ανεργίας. Οι ενεργητικές πολιτικές χρησιμοποιήθηκαν ως μέτρα για την υποστήριξη της απασχόλησης αρχικά από το

σκανδιναβικό μοντέλο ρύθμισης της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας, αποτελώντας συμπληρωματικά και αποδοτικά μέτρα υποστήριξης της επαγγελματικής αλλά και της γεωγραφικής κινητικότητας των εργαζομένων. (Δημουλάς Κ. , Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα, 2014) Στόχος της εφαρμογής των πολιτικών αυτών ήταν και παραμένει ο ίδιος και σήμερα, η μείωση των πολιτικών που αφορούν τη κοινωνική προστασία των ανέργων, όπως είναι τα επιδόματα ανεργίας. (Δημουλάς & Μιχαλοπούλου, Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης - Η Περίπτωση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρεβέζης, Λαρίσης και Φθιώτιδας, 2008)

Στην Ελλάδα οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης έκαναν την εμφάνισή τους, στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Ειδικότερα, το 1983 εφαρμόστηκαν τα πρώτα προγράμματα επιδότησης των εργοδοτών προκειμένου να προσλάβουν ανέργους, ενώ το 1986 δημιουργήθηκαν τα πρώτα προγράμματα που επιδοτούσαν τους ελεύθερους επαγγελματίες και το 1987 δημιουργήθηκαν τα πρώτα προγράμματα τα οποία είχαν ως αντικείμενο την κατάρτιση των εργαζομένων αλλά και των ανέργων. Η δημιουργία αυτών των προγραμμάτων έγινε κατόπιν προτροπή από τον ΟΟΣΑ και την τότε ΕΟΚ, ενώ την χρηματοδότηση ανέλαβε το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Έκτοτε, συνέχισαν να αυξάνονται οι παρεμβάσεις αυτές και έτσι έφθασαν το 1995 να συμμετέχουν στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης 60.000 άνεργοι καθώς και 30.000-35.000 εργαζόμενοι. (Δημουλάς Κ. , Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα, 2014) Το έτος 1997, ο αριθμός των ανέργων που επιδοτούνταν ήταν 251.265 επί συνόλου 470.000, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι από τους 118.000 ανέργους που δεν έλαβαν κάποιο επίδομα, οι 70.000 εντάχθηκαν σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. (Δημουλάς Κ. , Πολιτική απασχόλησης: Πεδίο σύζευξης της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής , 2005)

Στο σημείο αυτό θα ήταν ιδιαίτερο χρήσιμο να αναφέρουμε μερικές απόψεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα και το πραγματικό όφελος των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Τις περισσότερες φορές, το καθαρό αποτέλεσμα των πολιτικών αυτών στην απασχόληση, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως οριακό, ωστόσο κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμο και αποτελεσματικό για την ένταξη στην απασχόληση ορισμένων ομάδων εργατικού δυναμικού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, όπως είναι οι νέοι, οι γυναίκες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα που ανήκουν σε κάποια μειονότητα κτλ. (Καραμεσίνη ,2015) Επίσης, κάτι ακόμα που θα

πρέπει να τονιστεί είναι ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος μέσω της κοινωνικοποίησης του κόστους των επιχειρήσεων, να διατηρηθούν εν ζωή επιχειρήσεις έστω προσωρινά, οι οποίες εμφανίζουν χαμηλή παραγωγικότητα και προσφέρουν υποβαθμισμένες θέσεις εργασίας. Ουσιαστικά, αν το μέτρο επιδοτήσει και επιχειρήσεις που δεν παράγουν κοινωνικά χρήσιμα προϊόντα ή υπηρεσίες, τότε μειώνεται συνολικά ο ρυθμός αύξησης της παραγωγικότητας στη οικονομία, ενώ διαρκώς οι επιχειρήσεις αυτές ανακυκλώνουν χαμηλά αμειβόμενο εργατικό δυναμικό σε θέσεις που απαιτούν προϊόντα χαμηλής ειδίκευσης. (Καραμεσίνη, 2015)

Συγκρίνοντας τις ενεργητικές πολιτικές με τις παθητικές πολιτικές απασχόλησης που θα δούμε παρακάτω, διαπιστώνεται ότι στην Ελλάδα, το ποσοστό που αφορά τις ενεργητικές πολιτικές, σχετίζεται με το 26-28% των ανέργων που επιδοτούνται, ενώ το 58% εξ αυτών, λαμβάνει μέρος σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. (Δημουλάς Κ. , Διδακτορική Διατριβή:Κράτος Πρόνοιας και Επαγγελματική κατάρτιση: Η περίπτωση της Ελλάδας (1998-2000), 2002)

Οι ενεργητικές πολιτικές που εφαρμόζονταν στην Ελλάδα ενεργούσαν και ενεργούν ακόμα και σήμερα, έχοντας ως βασικό στόχο την υποστήριξη των πολιτικών μείωσης του κόστους εργασίας, αλλά και την εφαρμογή και ανάπτυξη ευέλικτων σχέσεων εργασίας. Παράλληλα, τα μέτρα που λαμβάνονται προσφέρουν στήριξη στις επιχειρήσεις καθώς επιδοτώντας την εργασία, απαλλάσσονται οι εργοδότες από καταβολή εισφορών, είτε άμεσης με τη μορφή χρηματικής αμοιβής, είτε έμμεσης χρηματικής αμοιβής. (Ντερμανάκης, 2005).

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα, δημιούργησαν μια αντίληψη ιδίως στις μικρές επιχειρήσεις ότι μπορούν με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο να επιδοτούνται κάθε φορά που προσλαμβάνουν προσωπικό. Παράλληλα λόγω της δομικής αδυναμίας του κράτους και των υπηρεσιών απασχόλησης δεν κατάφεραν να προσφέρουν στοιχειώδη κοινωνική προστασία στους ανέργους, ενώ και οι θέσεις εργασίες που εντάσσονται πολλοί από αυτούς είναι χαμηλής ποιότητας. Επίσης, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, δημιουργούν τεχνητές διαιρέσεις μεταξύ των ανέργων, καθώς δημιουργούνται άνεργοι που επιδοτούνται μέσω των εισφορών ασφάλισης, οι άνεργοι που είναι απασχολήσιμοι ή προσωρινά επιδοτούμενοι απασχολούμενοι, καθώς και οι άνεργοι που δεν είναι ούτε

απασχολήσιμοι, ούτε επιδοτούμενοι, που αποτελούν και τους περισσότερους. (Δημουλάς Κ. , Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα, 2014)

1.4 Παθητικές πολιτικές απασχόλησης

Οι παθητικές πολιτικές απασχόλησης, δεν έχουν ως σκοπό την μείωση της ανεργίας καταπολεμώντας τα αίτια της, αλλά μέσω της μείωσης της προσφοράς εργασίας, ενώ παράλληλα μέσω των παθητικών πολιτικών απασχόλησης παρέχεται επίδομα ανεργίας και άλλες παροχές στους ανέργους. Στόχος των παθητικών πολιτικών είναι να κάνουν αποδεκτό στην κοινωνία το πρόβλημα της ανεργίας, κάτι που μπορεί να επιτευχθεί διατηρώντας το εισόδημα των ανέργων σε αποδεκτά επίπεδα μέσω της επιδότησης ανεργίας. (Καραμεσίνη, 2015)

Οι παθητικές πολιτικές απασχόλησης, μπορούμε να πούμε ότι εντάσσονται στα πλαίσια των γενικών πολιτικών κοινωνικής προστασίας, τα οποία διαφέρουν από χώρα σε χώρα, ωστόσο μπορούμε να θεωρήσουμε ότι εμφανίζουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά:

- Η ασφάλεια, που ο ρόλος της άπτεται της κάλυψης ορισμένων οικονομικών κινδύνων.
- Η αλληλεγγύη, που έχει ως στόχο να εξασφαλίσει μια καλύτερη και πιο δίκαιη κατανομή των εισοδημάτων.
- Η οικονομική αποτελεσματικότητα, που αναζητεί την προώθηση της καλύτερης λειτουργίας των αγορών, όπου εδώ αναφερόμαστε στην αγορά εργασίας.

Τα χαρακτηριστικά αυτά δεν είναι ισότιμα, αλλά ιεραρχούνται, ενώ ορισμένες φορές ενδέχεται να συγκρούονται. Στα συστήματα κοινωνικής προστασίας διακρίνονται δύο λογικές, της ασφάλισης καθώς και της βοήθειας. Η ασφάλιση που αφορά την ανεργία παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Οι παροχές καταβάλλονται με βάση τα εδραιωμένα δικαιώματα που έχει ο καθένας.

- Τα δικαιώματα που έχει κάποιος κατοχυρώνονται κατόπιν απασχόλησης και καταβολής εισφορών επί τον αποδοχών που λάμβανε.
- Οι παροχές που λαμβάνει κάποιος είναι ανάλογες με το μισθό αναφοράς και έχουν συγκεκριμένη διάρκεια.

Όσον αφορά την έννοια της βοήθειας μπορούμε να πούμε ότι είναι πιο ασαφής και ορίζεται σε σχέση με την ασφάλιση, ενώ παροχές πρόνοιας καταβάλλονται σε άνεργα άτομα τα οποία δεν καλύπτονται από ασφάλιση κατά τη ανεργίας και συνήθως ότι τα εισοδήματα των δικαιούχων, δεν ξεπερνούν κάποιο συγκεκριμένο ύψος. Η οικονομική αποτελεσματικότητα, αφορά όλα τα συστήματα ασφάλισης κατά της ανεργίας, καθώς ο τρόπος αποζημίωσης επιδρά στην ίδια την ανεργία αλλά και στον τρόπο διαχείρισής της. (Καραμεσίνη, 2015)

Επίσης, οι παθητικές πολιτικές απασχόλησης στοχεύουν στη διατήρηση της δυνατότητας αναπαραγωγής του εργατικού δυναμικού, καθώς και στην ενεργό παρουσία του στις οικονομικές δραστηριότητες, έχοντας ως στόχο να είναι διαθέσιμος με οποιοδήποτε τρόπο όποτε και αν χρειαστεί να τον καλέσει το οικονομικό σύστημα. Οι παθητικές πολιτικές απασχόλησης στηρίζεται στην αρχή της ασφάλισης και της ανταποδοτικότητας. Η αρχή αυτή υποστηρίζει ότι ο άνεργος, έχει ένα στοιχειοθετημένο δικαίωμα για να λαμβάνει το επίδομα, καθώς κατά το παρελθόν εργάστηκε και συνείσφερε στο κράτος και στα ασφαλιστικά ταμεία μέσω καταβολής των ασφαλιστικών του εισφορών. Σε αυτή τη περίπτωση το δικαίωμα που έχει ο άνεργος να επιδοτηθεί είναι ατομικό, καθώς ενεργοποιείται λαμβάνοντας υπόψη τα δικά του δεδομένα, το ύψος του διαφέρει κατά περίπτωση όπως και η διάρκεια που το λαμβάνει ο εργαζόμενος. Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι υπάρχουν και επιδόματα ανεργίας, τα οποία παρέχονται σε ευάλωτες ομάδες, ως κοινωνικής βοήθεια και αλληλεγγύη, όπως για παράδειγμα γίνεται με το επίδομα ανεργίας που χορηγείται στους νέους που δεν έχουν εργαστεί και είναι εγγεγραμμένοι για χρονικό διάστημα ενός έτους στα μητρώα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Στις περιπτώσεις αυτές, τα επιδόματα ανεργίας χρηματοδοτούνται απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό. (Γράβαρης, 2003)

Ως ένα μέτρο παθητικής πολιτικής ενίσχυσης της απασχόλησης θεωρείται το «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα», όπου πρόκειται για μια πρακτική που εφαρμόζεται σε αρκετές χώρες της Ευρώπης, ενώ το 2014, εφαρμόστηκε πιλοτικά και

στην Ελλάδα. Ουσιαστικά το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην ανάγκη εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος, που γίνεται μέσα από την αποτελεσματική στόχευση των κοινωνικών παροχών. Το «Ελάχιστον Εγγυημένο Εισόδημα», δεν έμεινε στη χορήγηση μόνο χρηματικού βοηθήματος, αλλά διαρθρώθηκε στους ακόλουθους τρεις πυλώνες:

- Εισοδηματική ενίσχυση των δικαιούχων, εξασφαλίζοντας στους φτωχούς πολίτες (ή τους φοροδιαφεύγοντες) ένα ελάχιστον εγγυημένο εισόδημα για την επιβίωση τους και της επιβίωση της οικογένειάς τους.
- Προώθηση και διασφάλιση της πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες και σε βασικά αγαθά.
- Υποστήριξη των δικαιούχων για την ένταξη ή επανένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Έτσι με τον τρόπο αυτό συνδυάζονται η ανάπτυξη και η βελτίωση δεξιοτήτων από τον δικαιούχο, μέσα από τη δια βίου μάθηση και την επαγγελματική κατάρτιση, ενώ μέσω της επιδότησης εξασφαλίζεται ένα ελάχιστο εισόδημα και μια προστασία, μέχρι ο άνεργος να καταφέρει να επανενταχθεί στην αγορά εργασίας. Η πολιτική αυτή μπορεί να βρει ιδιαίτερη εφαρμογή στις ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. (Αμίτσης, 2014)

Ως παθητικές πολιτικές απασχόλησης μπορούν να θεωρηθούν και οι πολιτικές που στοχεύουν στη μείωση της προσφοράς της εργασίας, που έχουν ως στόχο να μετριάσουν τις συνέπειες από την ανεργία, χωρίς να αυξάνεται ο όγκος της απασχόλησης. Οι δράσεις που γίνονται προς αυτή τη κατεύθυνση εφαρμόζονται κυρίως από μεγάλες επιχειρήσεις με μεγάλο αριθμό εργαζομένων, και περιλαμβάνουν προγράμματα οικιοθελούς αποχώρησης και πρόωρης συνταξιοδότησης, έτσι ώστε να επέλθει η αναγκαία αλλαγή του προσωπικού, με τρόπο που είναι κοινωνικά υπεύθυνος. Τέλος, μια ακόμα πολιτική που εφαρμόζεται είναι το μέτρο της διαθεσιμότητας των εργαζομένων, καθώς συμβάλλει στη μείωση της απασχόλησης, ενώ αναστέλλει χωρίς να τερματίζει τη σχέση εργασία, ενώ είναι ένα μέτρο που χρησιμοποιείται προληπτικά από τις επιχειρήσεις αποτρέποντας τις απολύσεις. (Κουκιάδης, 2009)

Ο πίνακας 1 παρουσιάζει συνοπτικά τα μέτρα των ενεργητικών και παθητικών πολιτικών απασχόλησης.

Πίνακας 1: Πίνακας ενεργητικών και πολιτικών παθητικών πολιτικών απασχόλησης¹

Μέτρα Ενεργητικών Πολιτικών	
Δράση	Αποτέλεσμα
Κατάρτιση	Προγράμματα κατάρτισης με σκοπό τη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης των ανέργων ή των ομάδων-στόχων και χρηματοδοτούνται από το δημόσιο. Θα πρέπει να περιλαμβάνει διδασκαλία στην αίθουσα ή αν γίνεται στο χώρο εργασίας πρέπει να υπάρχει ειδική επίβλεψη και καθοδήγηση.
Εναλλαγή εργαζόμενων και μοίρασμα θέσεων εργασίας	Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη διευκόλυνση της πρόσληψης ατόμων που ανήκουν σε ομάδα-στόχο σε θέσεις εργασίας ήδη εργαζομένων είτε εκ περιτροπής, είτε εργαζόμενοι συγκεκριμένες ώρες
Κίνητρα απασχόλησης	Μέτρα που διευκολύνουν την πρόσληψη των ανέργων που ανήκουν σε ορισμένες ομάδες στόχους, ή εξασφάλιση της απασχόλησης εργαζομένων που βρίσκονται σε επισφαλείς θέσεις εργασίας.
Ενσωμάτωση ατόμων με αναπηρία	Μέτρα που διευκολύνουν τα άτομα με αναπηρία να εισέλθουν στην αγορά εργασίας.
Άμεση δημιουργία θέσεων εργασίας	Δημιουργία θέσεων εργασίας στον

¹ Πηγή: Γιβραλάκη, Ε., & Σταμούλη, Μ. (2012). *Πτυχιακή Εργασία: Ανεργία & Απασχόληση στην Ελληνική Αγορά Εργασίας την Τελευταία Δεκαετία*. Ηράκλειο: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης-Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας - Τμήμα Λογιστικής.

	κοινωνοφελή τομέα για άτομα που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ανεύρεσης εργασίας και είναι μακροχρόνια άνεργοι
Κίνητρα για τη δημιουργία επιχειρήσεων	Κίνητρα για άνεργους που ανήκουν στις ομάδες-στόχους να ξεκινήσουν τη δική τους εργασία ή να γίνουν ανεξάρτητοι επαγγελματίες (αυτοαπασχολούμενοι)α
Μέτρα Παθητικών Πολιτικών	
Επιδόματα προς τους άνεργους	Επιδόματα διατήρησης του εισοδήματος και ενισχύσεις προς άτομα που έχασαν την εργασία τους (επιδόματα ανεργίας)
Πρόωρη Συνταξιοδότηση	Ενίσχυση της μερικής ή ολικής συνταξιοδότησης ηλικιωμένων άνεργων με μικρές πιθανότητες ανεύρεσης εργασίας ή ηλικιωμένων εργαζομένων με σκοπό να αντικατασταθούν από νεώτερα άτομα που ανήκουν σε κάποια ομάδα-στόχο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Αξιολόγηση πολιτικών απασχόλησης

Η ανάγκη που προκύπτει για την αξιολόγηση ενός προγράμματος σχετίζεται με ποικίλους λόγους, καθώς σημαντικός αριθμός ανθρώπων με διαφορετική προέλευση, εμπλέκονται στα εν λόγω προγράμματα και ενδιαφέρονται για την πορεία αυτών. Σε αυτές τις ομάδες ανθρώπων βρίσκονται οι διαμορφωτές των αντίστοιχων πολιτικών, που σχεδιάζουν, διαμορφώνουν και υλοποιούν εν τέλη τα συγκεκριμένα προγράμματα, το προσωπικό που απασχολείται σε αυτούς τους οργανισμούς, όπως είναι ο ΟΑΕΔ, οι ωφελούμενοι από τα προγράμματα, η ακαδημαϊκή κοινότητα, καθώς και ευρύτερα η κοινωνία, καθώς τα συγκεκριμένα προγράμματα είτε χρηματοδοτούνται, είτε συγχρηματοδοτούνται από την κοινωνία. Επομένως, η αξιολόγηση των πολιτικών αυτών είναι αναγκαία έτσι ώστε να μπορεί να δικαιολογηθεί η δραστηριότητα αυτή απέναντι στους πολίτες. (Κοντέος, 2008)

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης προσφέρουν κίνητρα για την διατήρηση της απασχόλησης μέσω των επιχορηγήσεων προς τους εργοδότες, ή μέσω των προγραμμάτων όπου τα έξοδα του εργαζομένου επιμερίζονται μεταξύ του εργοδότη και των κρατικών φορέων, όπως είναι στην Ελλάδα ο ΟΑΕΔ. Μέσω της εφαρμογής αυτών των πολιτικών υπάρχει η δυνατότητα να επιμεριστεί το κόστος της οικονομικής κρίσης μεταξύ του εργατικού δυναμικού προσφέροντας κατά κάποιο τρόπο ισότητα. (Brown & Koetti, 2015).

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, παρέχουν κίνητρα για την ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Έχει υιοθετηθεί ένα ευρύ φάσμα μέτρων κατάρτισης και επανεκπαίδευσης επαγγελματικών δεξιοτήτων που απευθύνεται στους μειονεκτούντες εργαζόμενους. Τα μέτρα αυτού του είδους έχουν ως στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας, την αύξηση της απασχολησιμότητας και την ενίσχυση της προσφοράς εργασίας. (Kluge, Lehmann, & Schmidt, 2008)

Η ευρωπαϊκή εμπειρία, δείχνει ότι οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης αποκτούν όλο και μεγαλύτερη ποικιλία, καθώς προσαρμόζονται στις ατομικές ανάγκες του εργαζομένου. Τα τελευταία χρόνια, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έδωσαν αυξημένη προτεραιότητα στον αποτελεσματικό συντονισμό των

ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, με την διαχείριση των ωφελειών που αυτές έχουν προκειμένου να διαμορφωθούν συνεκτικές πολιτικές ενοποίησης. Σε πολλά κράτη μέλη υπάρχουν περιθώρια να παρέχονται ακόμα πιο εξατομικευμένες και καλύτερα στοχοθετημένες υπηρεσίες στα πλαίσια των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. (European Commission , 2016)

Στόχος της αξιολόγησης των πολιτικών απασχόλησης είναι η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων, προκειμένου να μπορούν οι φορείς πολιτικής που το διαμορφώνουν να αξιοποιήσουν όσο το δυνατόν καλύτερα τους διαθέσιμους πόρους που υπάρχουν. Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης έχουν άμεση επίδραση στην ελάφρυνση των εντάσεων στην αγορά εργασίας, καθώς όσοι συμμετέχουν στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης δεν θεωρούνται ως άνεργοι κατά τη διάρκεια της περιόδου συμμετοχής τους. Στην Ουγγαρία, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, η εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης κατάφερε να μειώσει το ποσοστό ανεργίας κατά 2% ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με την κατάσταση που επικρατούσε πριν την εφαρμογή τους. (O' Leary, 2000). Σε περιόδους, όπου η ανεργία βρίσκεται σε υψηλά ποσοστά και η ζήτηση της εργασίας είναι χαμηλή, τότε δεν θα πρέπει να αναμένουμε ομοιόμορφα υψηλές καθαρές επιπτώσεις από την εφαρμογή των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Με την ανάπτυξη των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, οι εργαζόμενοι κατά κάποιο τρόπο εγκλωβίζονται σε θέσεις εργασίας που χαρακτηρίζονται από χαμηλή παραγωγικότητα καθώς παρατηρείται επίσης μείωση της εκροής από την απασχόληση. Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης θα πρέπει να εφαρμόζονται για μικρά χρονικά διαστήματα καθώς μακροπρόθεσμα εμφανίζουν αρνητικές επιπτώσεις, καθώς καταστρέφονται οι δεξιότητες των εργαζομένων εγκαταλείποντας ουσιαστικά το εργατικό δυναμικό. (Brown & Koetti, 2015) . Ουσιαστικά, η επιχορήγηση τέτοιου είδους προγραμμάτων, δημιουργεί μακροπρόθεσμες παρενέργειες, καθώς αν δεν συνδυαστεί με μέτρα κατάρτισης, τότε αυξάνονται οι ομάδες του πληθυσμού στην αγορά εργασίας, όπου είναι επιρρεπείς στην ανεργία λόγω των αντικινήτρων για την απόκτηση δεξιοτήτων. Παράλληλα, η εφαρμογή τέτοιων πολιτικών χωρίς την κατάλληλη σωστή αξιολόγηση, οδηγεί σε μειωμένη παραγωγικότητα, καθώς διατηρούνται θέσεις εργασίας που δεν είναι ανταγωνιστικές και έτσι εμποδίζεται η αποτελεσματική ανακατανομή του εργατικού δυναμικού.

Θα πρέπει να σημειώσουμε, ότι οι επιδοτήσεις του άμεσου ή έμμεσου μισθολογικού κόστους, έχει αποτέλεσμα να αυξάνεται το κόστος ιδιαίτερα για την κυβέρνηση. Αναλύοντας τις επιδοτήσεις μισθών στη Φιλανδία, διαπίστωσαν ότι επέφεραν τεράστιο δημοσιονομικό κόστος, ενώ οι επίδραση που είχαν στην απασχόληση ήταν ελάχιστη και για το λόγο αυτό διεκόπησαν. (Huttunen, Pirttila, & Uusitalo, 2013). Ωστόσο, υπήρξαν άλλες χώρες οι οποίες αξιοποίησαν σημαντικά μεγάλα χρήματα για την εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, όπως η Γερμανία, η Ιταλία καθώς και η Ιαπωνία, που δαπάνησαν από 0,1% έως και 0,3% του ΑΕΠ τους για τις συγκεκριμένες πολιτικές.

Στη Σουηδία, οι επιδοτήσεις για την πρόσληψη εργατικού δυναμικού φαίνεται να είναι η πιο φθηνή μέθοδος ενεργητικής πολιτική ιδίως όταν απευθύνονται σε μακροχρόνια ανέργους. Για τη Σλοβακία, οι επιδοτήσεις που αφορούν την πρόσληψη ανέργων φαίνεται να είναι η πιο αποτελεσματική πολιτική για την αγορά εργασίας, ενώ άλλες μελέτες εξετάζουν τη σχέση κόστους αποτελεσματικότητας των επιδομάτων πρόσληψης. Με την επαναφορά των μακροπρόθεσμων εργαζομένων στην απασχόληση, οι επιδοτήσεις προσλήψεων θα μπορούσαν να αυτοχρηματοδοτηθούν εξοικονομώντας πόρους από τις παροχές για την καταπολέμηση της ανεργίας καθώς και από την μείωση των φορολογικών εσόδων. Προκειμένου να μπορεί να μεγιστοποιηθεί το αποτέλεσμα των ενεργητικών πολιτικών, θα πρέπει οι επιδοτήσεις για την πρόσληψη προσωπικού να κατευθύνεται στοχευμένα στους μακροχρόνια χαμένους της αγοράς εργασίας, όπως είναι για παράδειγμα οι μακροχρόνια άνεργοι και οι ανενεργοί εργαζόμενοι. (Brown & Koetti, 2015) .

Ορισμένα κράτη κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης προχώρησαν σε επιδοτήσεις μισθού σε μειονεκτικές ομάδες πληθυσμού, ενώ παράλληλα φρόντισαν να μειώσουν το μη μισθολογικό κόστος, έτσι ώστε μόλις επανέλθει η οικονομία σε φυσιολογικό ρυθμό να καταφέρουν οι συγκεκριμένοι εργαζόμενοι να βρουν μόνιμη μισθωτή εργασία. (Brown & Koetti, 2015)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Το ειδικό διετές πρόγραμμα επιχορήγησης ασφαλιστικών εισφορών

3.1 Γενικά

Ο Οργανισμός Απασχόλησης ως φορέας εφαρμογής των πολιτικών για την απασχόληση μεριμνά έτσι ώστε να μπορούν να υπάρχουν προϋποθέσεις να προσαρμοστεί σε σύντομο χρονικό διάστημα η προσφορά με τη ζήτηση της εργασίας. Ο Οργανισμός στοχεύει στην παροχή πληροφόρησης προς τους ανέργους για τις ευκαιρίες κατάρτισης που υπάρχουν, όπως και για τις ευκαιρίες απασχόλησης, ενώ ταυτόχρονα επιδιώκει να εφαρμόσει ενεργητικά μέτρα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Οι στόχοι του οργανισμού είναι δυνατόν να επιτευχθούν μέσω της καταγραφής του ανθρώπινου δυναμικού, όπως και μέσω της παροχής πληροφοριών για τα ακόλουθα θέματα: Για το διαθέσιμο εργατικό δυναμικό, για τις κενές θέσεις εργασίας που υπάρχουν στην Ελλάδα, για τα προγράμματα κατάρτισης, εκπαίδευσης και απασχόλησης, καθώς και για τα ευρωπαϊκά δεδομένα που είναι διαθέσιμα αναφορικά με τις κενές θέσεις εργασίας αλλά και τις κενές θέσεις εργασίας και τις συνθήκες διαβίωσης που υπάρχουν στις χώρες και περιοχές αυτές, μέσω του δικτύου EURES. Τέλος, θα λέγαμε ότι οι στόχοι του οργανισμού επιτυγχάνονται καλύτερα και με περισσότερη βιωσιμότητα, όταν υπάρχει σύζευξη προσφοράς και ζήτησης της εργασίας.

Στα πλαίσια προώθησης των συγκεκριμένων πολιτικών αναπτύχθηκε από τον Οργανισμό το ειδικό διετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης που περιελάμβανε την επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών προκειμένου οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν να προχωρήσουν στην πρόσληψη 25.000 ανέργων. (Σουσουρογιάννη & Κοντοβάς, 2013) Σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος είναι να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας μέσω της επιχορήγησης μέρους του μη μισθολογικού κόστους το οποίο αντιστοιχεί στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, που έχουν ως βάση υπολογισμού τις αποδοχές του αντιστοιχούν στο ύψος τους κατώτατα βασικού μισθού, όπως αυτός ορίζεται από τη σχετική νομοθεσία. (ΟΑΕΔ, 2010)

3.2 Ωφελούμενοι

Το πρόγραμμα αποσκοπεί όπως ήδη έχει αναφερθεί στην πρόσληψη 25.000 ανέργων, με πλήρη ή μερική απασχόληση, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε νέους ως 30 ετών και σε ειδικές ομάδες ανέργων, που είναι οι ακόλουθες:

- Άνεργοι, οι οποίοι βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της συνταξιοδότησης, ενώ τους υπολείπονται είτε 1500 ημέρες ασφάλισης, είτε έως και πέντε έτη προκειμένου να συμπληρώσουν το όριο ηλικίας για τη θεμελίωση της κατώτατης σύνταξης γήρατος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, που ίσχυε τότε.
- Οι γυναίκες που είναι μακροχρόνια άνεργες, οι γυναίκες που είναι άνεργες και είναι άνω των 45 ετών, καθώς και οι γυναίκες που είναι άνω των 50 ετών.
- Οι πολύτεκνοι και οι τρίτεκνοι.
- Οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών.

Αναφορικά με τις επιχειρήσεις που μπορούν να επωφεληθούν αυτές είναι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και ευρύτερα εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν έως 50 άτομα, και ιδίως αυτές που δραστηριοποιούνται σε καινοτόμους κλάδους, όπως είναι η πράσινη οικονομία. Στόχος αυτής της δράσης είναι να ενισχυθεί η καθαρή αύξηση των νέων θέσεων εργασίας και της απασχόλησης, οι οποίες δημιουργούνται πέρα από οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα συμμετέχει η επιχείρηση. (ΟΑΕΔ , 2010)

3.3 Προϋποθέσεις υπαγωγής και δεσμεύσεις

Για να μπορούσε να υπαχθεί μια επιχείρηση στο πρόγραμμα, θα έπρεπε κατά τη διάρκεια του τελευταίου εξαμήνου πριν την υπαγωγή της αίτησης, να μην έχει προβεί σε μείωση του προσωπικού λόγω καταγγελίας της σύμβασης. Αν κάποιος έχει απολυθεί από την επιχείρηση αυτό το χρονικό διάστημα θα έπρεπε να είχε αντικατασταθεί έως και την ημερομηνία που έγινε η υποβολή της αίτησης συμμετοχής. Επίσης, η προϋπόθεση αυτή ισχύει και για τις επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν ύστερα από μεταβίβαση ή την αλλαγή νομικής μορφής ή μετά από διάλυση και επαναλειτουργία στο ίδιο ή διαφορετικό αντικείμενο δραστηριότητας.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν μπορούσαν να ενταχθούν οι επιχειρήσεις που διέπονταν όσον αφορά το καθεστώς των προσλήψεών τους, από τις διατάξεις των νόμων Ν.2190/94 και Ν. 3812/2009. Επίσης, δεν μπορούσαν να υπαχθούν τα νυχτερινά κέντρα και οι εταιρείες που παρείχαν προσωρινή απασχόληση μισθωτών σε άλλον εργοδότη, οι επιχειρήσεις που είχαν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και του άνθρακα, στον πρωτογενή τομέα παραγωγικών προϊόντων. Ακόμη, στο πρόγραμμα δεν μπορούσαν να συμμετέχουν επιχειρήσεις που ασχολούνται με την μεταπώληση προϊόντων σε μεταπράτες ή εμπόρους, καθώς και αυτές που μπορούσαν να χαρακτηριστούν προβληματικές. Επιπρόσθετα, δεν είχαν τη δυνατότητα να ενταχθούν οι ατομικές επιχειρήσεις για τα άτομα που είναι σύζυγοι ή συνδέονται με πρώτου βαθμού συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας με τον επιχειρηματία, οι ομόρρυθμοι εταίροι στις ΟΕ και Ε.Ε., τα μέλη του Δ.Σ. σε μια Α.Ε., οι εταίροι στις Ε.Π.Ε. όπως επίσης και οι σύζυγοι τους και οι συγγενείς α' βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας αυτών. Επίσης, δεν είχαν δυνατότητα να συμμετέχουν οι συνεταιρισμοί για τα μέλη τους, καθώς και οι επιχειρήσεις που είχαν ιδιαίτερα σύνθετο αντικείμενο και ένα εξ' αυτών δεν ήταν επιλέξιμη δραστηριότητα στα προγράμματα.

Όσον αφορά τους ανέργους, τα άτομα που θα προσλαμβάνονταν από τις επιχειρήσεις, συμμετέχοντας στο πρόγραμμα, θα έπρεπε να τηρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να έχουν την ιδιότητα του ανέργου και να διαθέτουν δελτίου ανεργίας σε ισχύ.
- Να είναι έλληνες πολίτες ή πολίτες άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή να είναι ομογενείς και να έχουν το δικαίωμα παραμονής και απασχόλησης στην Ελλάδα.
- Να έχουν προβεί στη συμπλήρωση του τυποποιημένου εντύπου εξατομικευμένης προσέγγισης, έχοντας συμφωνήσει σε ατομικό σχέδιο δράσης.

Τα άτομα που δεν μπορούσαν να υπαχθούν στο πρόγραμμα, κατά την διάρκεια του τελευταίου χρόνου (12 μήνες) πριν από την ημερομηνία υπαγωγής τους στο πρόγραμμα, είχαν απασχοληθεί με οποιοδήποτε τρόπο στην ίδια επιχείρηση ή σε

επιχειρήσεις που μεταβιβάστηκαν ή αλλάζουν ή διαλύονται και επαναλειτουργούν λειτουργώντας στον ίδιο χώρο ή άλλα με το ίδιο αντικείμενο δραστηριότητας, από τις οποίες προκύπτει νέα διάδοχος επιχείρηση ή συνδεδεμένη επιχείρηση. Τέλος, δεν είχαν δυνατότητα υπαγωγής τα άτομα που τοποθετούνται αναγκαστικά με τις διατάξεις του Ν. 2463/1998. (ΦΕΚ 364/2010, 2010)

Αναφορικά με τις δεσμεύσεις που υπάρχουν για να συμμετέχει μια επιχείρηση στο πρόγραμμα, θα πρέπει να διατηρήσει τις θέσεις εργασίες, είτε είναι παλιές, είτε είναι καινούργιες, καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος που ανέρχεται σε 36 μήνες. Αν η επιχείρηση μειώσει το προσωπικό της και δεν το αντικαταστάσει εντός χρονικού διαστήματα τριάντα ημερών, το πρόγραμμα διακόπτεται κατά τόσες θέσεις εργασίες, όσες ήταν και οι μειώσεις του προσωπικού που έγιναν. Ωστόσο, υπήρχε η δυνατότητα το διάστημα αυτό να παραταθεί για άλλες τριάντα ημέρες κατόπιν σχετικής απόφασης που θα λάμβανε ο προϊστάμενος του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού. Σε περίπτωση που η αντικατάσταση δεν ήταν εφικτή λόγω έλλειψης της αντίστοιχης ειδικότητας, η οποία διαπιστώνονταν από τον ΟΑΕΔ, τότε διακοπτόταν η επιχορήγηση που αφορούσε αυτή τη θέση μόνο, χωρίς να υπάρχουν ευρύτερες επιπτώσεις για τον εργοδότη. Χρήσιμο είναι να αναφέρουμε ότι μείωση προσωπικού θεωρείται η καταγγελία που γίνεται στη σύμβαση εργασίας, καθώς και η εθελούσια έξοδος που γίνεται κατόπιν πρωτοβουλίας του εργοδότη, μέσω προγραμμάτων παροχής οικονομικών κινήτρων εθελούσιας εξόδου. Τέλος, η λειτουργία του προγράμματος δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να μετατρέψει τη σύμβαση μερικής απασχόλησης αυτού που επιχορηγείται σε πλήρης, χωρίς ωστόσο να υπάρχει δυνατότητα να συμβεί το αντίθετο. (ΟΑΕΔ , 2010)

3.4 Πορεία υλοποίησης προγράμματος

Πριν αναφερθούμε στην πορεία υλοποίησης του εν λόγω προγράμματος αξίζει να αναφέρουμε ότι από το 2010 έως και το 2013 συνολικά 1.166.666 άτομα είχαν επωφεληθεί από προγράμματα του ΟΑΕΔ, είτε ήταν εργαζόμενοι, είτε ήταν αυτοαπασχολούμενοι, είτε εκπαιδευόμενοι, οι οποίοι εντάχθηκαν σε 71 διαφορετικές δράσεις που σχετίζονταν με την διατήρηση των θέσεων εργασίας, με την προώθηση

της απασχόλησης όπως επίσης και με την επαγγελματική εκπαίδευση με τον συνολικό προϋπολογισμό να ανέρχεται σε 3,89 δις ευρώ.

Το ειδικό διετές πρόγραμμα προώθησης και απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη 25.000 ανέργων, είχε προϋπολογισμό 171.000.000 €, μέγιστο αριθμό θέσεων 25.000 και ωφελούμενους μέχρι τον Νοέμβριο του 2012 23.236 εμφανίζοντας σημαντικά μεγάλη απορροφητικότητα, ενώ για το 2010, ο αριθμός των ωφελουμένων ήταν 4.737. Το πρόγραμμα απορρόφησε και τις 25.000 θέσεις όπως και το σύνολο των χρημάτων, ενώ η λήξη αιτήσεων ολοκληρώθηκε στις 18.10.2013 ενώ στις 28.12.2015 έληξε η προθεσμία υποβολή αιτήσεων για της Διοικητικές Περιφέρειες που βρίσκονται στον άξονα προτεραιότητας 9. (ΟΑΕΔ , 2010)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Επιδράσεις εφαρμογής προγράμματος

Μέσω των προγραμμάτων που υλοποίησε ο ΟΑΕΔ την χρονική περίοδο 2010-2013, κατόρθωσε να επιτευχθεί ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας κατά τουλάχιστον 5-7%, όπως μπορεί να εκτιμηθεί. Επίσης, έγινε εφικτή η διατήρηση 342.807 θέσεων εργασίας που ήταν επισφαλείς, μέσω τριών προγραμμάτων, όπου η συνολική τους απορροφητικότητα προσέγγισε το 97%. Ακόμη, 142.027 άνεργοι κατόρθωσαν να ενταχθούν σε θέσεις εργασίας ή να αναπτύξουν νέες ευκαιρίες επιχειρηματικότητας, μικρής κλίμακας, μέσω 32 επιμέρους προγραμμάτων. Παράλληλα, επετεύχθη αύξηση της εποχιακής απασχόλησης στον κλάδο του τουρισμού κατά 79.473 θέσεις εργασίας, τη χρονική περίοδο 2010-2012 μέσω εφαρμογής επτά προγραμμάτων. Τέλος, το ποσοστό απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ τον Νοέμβριο του 2013 ανερχόταν στο 46,5%, από τα υψηλότερα στην Ε.Ε. (Σουσουρογιάννη & Κοντοβάς, 2013)

4.1 Ανεργία το 2011

Ο πίνακας 2 αποτυπώνει την κατάσταση της ανεργίας το 2011 ανά μήνα στην Ελλάδα.

Πίνακας 2: Αριθμός ανέργων για το 2011 ανά μήνα και Περιφέρεια²

² Πηγή:

http://prev.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=458&lang=el

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΤΟΥΣ 2011												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	51.202	51.182	52.315	51.685	49.711	49.591	49.607	49.103	48.706	47.975	48.835	49.244
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	143.609	144.307	148.255	146.114	142.777	142.072	142.599	142.030	142.604	141.552	145.060	147.244
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25.912	26.011	26.909	26.624	25.758	25.337	25.140	24.637	24.321	23.867	24.017	24.294
ΗΠΕΙΡΟΣ	22.764	22.885	24.065	23.967	23.405	23.259	23.894	23.766	23.748	23.620	23.822	23.955
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	44.549	44.845	46.446	46.297	45.464	45.854	46.398	46.237	46.301	46.111	46.810	47.752
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	10.977	11.059	11.406	10.327	9.176	8.369	8.340	8.038	8.181	8.736	10.973	11.613
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	44.147	44.205	45.927	46.178	45.705	46.688	48.147	47.615	47.418	47.492	48.389	49.441
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	30.024	30.140	31.046	30.874	30.278	29.996	30.616	30.238	31.254	31.417	32.271	33.401
ΑΤΤΙΚΗ	229.316	229.897	237.005	237.134	236.044	242.868	251.019	249.569	250.937	248.779	255.768	257.881
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	25.622	25.957	27.219	27.015	26.279	26.295	26.680	25.966	26.016	26.153	27.311	27.743
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	10.194	10.290	10.713	10.311	9.317	9.083	9.108	8.867	8.666	8.745	9.218	9.534
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	22.151	22.315	22.884	19.166	14.040	11.298	10.602	9.784	9.841	11.344	13.477	15.554
ΚΡΗΤΗ	29.091	29.403	30.485	29.126	27.046	26.463	27.508	27.479	27.266	27.626	29.742	32.965
ΣΥΝΟΛΟ	689.558	692.496	714.675	704.818	685.000	687.173	699.658	693.329	695.259	693.417	715.693	730.621

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε από τον συγκεκριμένο πίνακα, στις αρχές του α τριμήνου του 2011 τα ποσοστά ανεργίας παρουσίασαν αύξηση, τάση που μειώθηκε το δεύτερο τρίμηνο, και άρχισε και πάλι να αυξάνεται κατά το τρίτο, με αποτέλεσμα στο τέλος της χρονιάς να υπάρχουν περίπου 40.000 παραπάνω άνεργοι. Η μείωση τους θερινούς μήνες μπορεί να συνδεθεί με στην απασχόληση στον τουριστικό κλάδο, ενώ εν τέλει η αύξηση του αριθμού των ανέργων, οφείλεται στην βαθύτερη κρίση στην οποία βυθίστηκε η οικονομία και το έτος 2011. Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε από τον πίνακα 2, η ανεργία παρουσίασε αύξηση στις περισσότερες περιφέρειες και ιδιαίτερα στην Αττική, η αύξηση αυτή άγγιξε τα 30.000 άτομα.

Ο πίνακας 3, αποτυπώνει τον αριθμό των ανέργων χωρισμένο σε άνδρες και γυναίκες ανά μήνα και ανά Περιφέρεια.

Πίνακας 3: Αριθμός ανέργων ανά φύλο και Περιφέρεια³

³ Πηγή:

http://prev.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=458&lang=el

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΑΝΔΡΕΣ ΕΤΟΥΣ 2011												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	20.894	21.245	21.978	21.771	20.555	19.843	19.103	18.698	18.550	18.367	19.213	19.615
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	60.803	61.930	64.460	63.470	61.497	59.101	57.716	56.845	57.333	57.236	59.862	61.397
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	11.203	11.483	12.113	11.799	10.898	10.022	9.414	9.034	8.855	8.785	9.087	9.533
ΗΠΕΙΡΟΣ	9.429	9.694	10.495	10.491	10.083	9.650	9.433	9.169	9.204	9.229	9.564	9.713
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	18.291	18.868	20.009	19.992	19.310	18.911	18.368	17.928	17.929	18.013	18.739	19.466
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	4.766	4.886	5.125	4.787	4.248	3.833	3.731	3.525	3.560	3.800	4.654	5.048
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	17.521	17.904	18.959	19.077	18.781	18.653	19.119	18.852	18.910	19.054	19.846	20.540
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	12.160	12.398	12.947	12.903	12.436	12.001	11.892	11.632	12.057	12.206	12.880	13.624
ΑΤΤΙΚΗ	104.446	105.510	109.662	110.238	109.637	109.334	110.657	108.728	110.428	110.861	115.428	117.275
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	10.527	10.841	11.561	11.506	10.908	10.715	10.540	10.177	10.366	10.441	11.204	11.537
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3.717	3.882	4.042	3.951	3.462	3.275	3.162	3.069	3.033	3.059	3.424	3.661
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9.146	9.361	9.729	8.313	6.129	4.766	4.421	3.990	4.010	4.542	5.426	6.410
ΚΡΗΤΗ	12.626	12.949	13.661	13.132	12.040	11.473	11.405	11.288	11.251	11.433	12.332	14.006
ΣΥΝΟΛΟ	295.529	300.951	314.741	311.430	299.984	291.577	288.961	282.935	285.486	287.026	301.659	311.825

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΤΟΥΣ 2011												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	30.308	29.937	30.337	29.914	29.156	29.748	30.504	30.405	30.156	29.608	29.622	29.629
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	82.806	82.377	83.795	82.644	81.280	82.971	84.883	85.185	85.271	84.316	85.198	85.847
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	14.709	14.528	14.796	14.825	14.860	15.315	15.726	15.603	15.466	15.082	14.930	14.761
ΗΠΕΙΡΟΣ	13.335	13.191	13.570	13.476	13.322	13.609	14.461	14.597	14.544	14.391	14.258	14.242
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	26.258	25.977	26.437	26.305	26.154	26.943	28.030	28.309	28.372	28.098	28.071	28.286
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	6.211	6.173	6.281	5.540	4.928	4.536	4.609	4.513	4.621	4.936	6.319	6.565
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	26.626	26.301	26.968	27.101	26.924	28.035	29.028	28.763	28.508	28.438	28.543	28.901
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	17.864	17.742	18.099	17.971	17.842	17.995	18.724	18.606	19.197	19.211	19.391	19.777
ΑΤΤΙΚΗ	124.870	124.387	127.343	126.896	126.407	133.534	140.362	140.841	140.509	137.918	140.340	140.606
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	15.095	15.116	15.658	15.509	15.371	15.580	16.140	15.789	15.650	15.712	16.107	16.206
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	6.477	6.408	6.671	6.360	5.855	5.808	5.946	5.798	5.633	5.686	5.794	5.873
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	13.005	12.954	13.155	10.853	7.911	6.532	6.181	5.794	5.831	6.802	8.051	9.144
ΚΡΗΤΗ	16.465	16.454	16.824	15.994	15.006	14.990	16.103	16.191	16.015	16.193	17.410	18.959
ΣΥΝΟΛΟ	394.029	391.545	399.934	393.388	385.016	395.596	410.697	410.394	409.773	406.391	414.034	418.796

Αναφορικά με την ανεργία ανά φύλο και περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η ανεργία στους άντρες αυξήθηκε κατά 15.000 νέους ανέργους, ενώ στις γυναίκες αυτή η αύξηση ανήλθε στις 24.000 περίπου. Όπως παρατηρούμε επίσης, ο αριθμός των ανέργων γυναικών είναι κατά 90.000 περίπου πιο μεγάλος συγκριτικά με τους άντρες, γεγονός που κατατάσσει ορισμένες από αυτές στις ευάλωτες ομάδες απασχόλησης.

Ο πίνακας 4, παρουσιάζει την ανεργία στους νέους κάτω των 30 ανά περιφέρεια το 2011.

Πίνακας 4: Αριθμός ανέργων κάτω των 30 ετών ανά Περιφέρεια⁴

⁴ Πηγή:

http://prev.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=458&lang=el

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 30 ΕΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2011												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	14.824	14.716	15.083	14.972	14.573	14.744	14.904	14.937	14.815	14.357	14.429	14.349
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	38.358	38.225	39.401	38.806	37.859	37.567	37.877	37.950	37.970	37.164	37.624	37.724
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	7.733	7.704	8.021	7.924	7.932	7.998	8.150	8.162	8.050	7.824	7.831	7.845
ΗΠΕΙΡΟΣ	7.337	7.316	7.677	7.608	7.480	7.440	7.795	7.904	7.938	7.806	7.773	7.746
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	13.876	13.919	14.450	14.278	14.043	14.310	14.712	14.901	14.897	14.623	14.712	14.803
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	3.265	3.237	3.354	3.058	2.762	2.608	2.659	2.608	2.665	2.774	3.292	3.221
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	15.065	14.961	15.475	15.382	15.348	15.637	16.090	15.951	16.029	15.976	15.990	16.194
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	8.843	8.851	9.211	9.087	8.897	8.762	8.926	8.862	9.127	9.115	9.312	9.524
ΑΤΤΙΚΗ	58.447	58.227	60.089	59.372	58.335	59.208	60.697	60.128	60.908	59.795	61.594	61.376
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.229	8.239	8.643	8.573	8.478	8.481	8.545	8.432	8.566	8.592	8.785	8.797
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3.321	3.322	3.490	3.407	3.234	3.240	3.317	3.261	3.164	3.084	3.108	3.192
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	6.059	6.060	6.261	5.315	4.128	3.563	3.430	3.196	3.259	3.566	4.078	4.488
ΚΡΗΤΗ	9.689	9.736	10.043	9.725	9.169	8.979	9.423	9.419	9.381	9.373	9.779	10.411
ΣΥΝΟΛΟ	195.046	194.513	201.198	197.507	192.238	192.537	196.525	195.711	196.769	194.049	198.307	199.670

Όπως διαπιστώνουμε και στους νέους κάτω των 30 διαπιστώθηκε αύξηση της ανεργίας το 2011, καθώς ο αριθμός τους αυξήθηκε κατά 5000. Μεταξύ των Περιφερειών διαπιστώνουμε ότι υπήρχαν Περιφέρειες, όπου υπήρξε μείωση του αριθμού των ανέργων, όπως έγινε στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ενώ σε άλλες όπως η Αττική, υπήρξε αύξηση του αριθμού των ανέργων.

4.2 Ανεργία το 2012

Ο πίνακας 5 παρουσιάζει τον αριθμό των ανέργων ανά μήνα και Περιφέρεια για το έτος 2012.

Πίνακας 5: Αριθμός ανέργων ανά μήνα και Περιφέρεια⁵

⁵Πηγή:

http://prev.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=458&lang=el

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	51.578	53.056	53.748	52.631	51.593	50.568	48.176	47.132	45.967	46.624	47.043	51.463
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	151.775	152.929	155.035	153.670	153.109	151.773	153.817	153.965	152.572	154.630	155.296	155.745
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25.158	25.397	25.620	26.045	26.353	26.803	27.321	27.115	25.945	25.486	24.977	25.488
ΗΠΕΙΡΟΣ	25.293	25.404	26.224	26.195	26.229	26.215	26.191	25.666	24.993	24.696	24.883	25.030
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	49.935	50.713	52.098	52.405	52.845	53.573	54.559	54.312	53.119	52.552	52.719	52.746
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	12.520	12.602	12.770	11.469	9.681	8.925	9.110	8.796	8.419	9.605	11.444	12.554
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	51.636	52.389	53.660	54.669	55.428	56.337	56.667	55.740	54.507	54.987	54.505	55.151
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	35.104	35.500	36.276	36.194	36.565	37.147	38.256	37.165	36.821	36.816	37.308	37.397
ΑΤΤΙΚΗ	268.273	270.171	275.908	275.740	280.256	288.115	297.922	296.490	291.330	290.990	291.817	291.126
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	29.155	29.607	30.521	30.887	31.183	31.542	31.953	30.708	29.800	30.293	30.533	30.840
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9.890	9.953	10.379	10.461	10.330	9.924	9.409	9.240	9.187	9.340	9.809	10.510
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	17.021	17.364	17.172	14.759	11.986	10.869	10.196	9.514	9.478	11.176	13.174	14.741
ΚΡΗΤΗ	34.431	35.284	35.792	33.274	30.749	30.702	31.347	31.192	30.441	30.573	32.728	34.787
ΣΥΝΟΛΟ	761.769	770.369	785.203	778.399	776.307	782.493	794.924	787.035	772.579	777.768	786.236	797.578

Διαπιστώνουμε από τον πίνακα 5, ο αριθμός των ανέργων συνεχίζει να αυξάνεται και το 2012, με την συνολική αύξηση αυτών να αγγίζει τις 40.000 εκ των οποίων οι 30.000 είναι στην Περιφέρεια Αττικής. Διαπιστώνουμε, ότι παρόλο που το καλοκαίρι παραδοσιακά μειώνεται η ανεργία λόγω του τουρισμού κάτι τέτοιο δεν φαίνεται να έγινε σε μεγάλο βαθμό για το 2012, με εξαίρεση τις Περιφέρειες που σχετίζονται περισσότερο με τον τουρισμό, όπως είναι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Ο πίνακας 6 παρουσιάζει τον αριθμό των ανέργων ανδρών και γυναικών ανά μήνα και ανα Περιφέρεια για το έτος 2012.

Πίνακας 6: Αριθμός ανέργων ανδρών και γυναικών για το έτος 2012 ανά μήνα και Περιφέρεια⁶

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	21.030	22.053	22.367	21.603	20.690	19.650	18.211	17.760	17.290	17.457	17.870	20.029
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	64.065	64.941	66.006	64.981	64.052	62.253	62.108	62.145	61.805	63.285	63.895	64.687
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	10.098	10.378	10.412	10.516	10.602	10.410	10.418	10.324	9.834	9.764	9.563	9.978
ΗΠΕΙΡΟΣ	10.475	10.647	11.038	11.041	10.893	10.686	10.546	10.292	9.993	10.007	10.152	10.155
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	20.711	21.219	21.990	21.919	21.862	21.773	21.821	21.638	21.170	21.050	21.319	21.613
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	5.549	5.567	5.648	5.140	4.323	3.933	3.976	3.781	3.545	3.987	4.746	5.229
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	21.691	22.366	23.083	23.434	23.579	23.365	23.184	22.756	22.510	22.694	22.645	23.065
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	14.652	15.129	15.459	15.340	15.292	15.260	15.642	15.137	14.973	14.964	15.422	15.572
ΑΤΤΙΚΗ	122.914	124.338	127.067	126.499	127.572	128.007	130.566	129.135	127.680	128.866	129.616	129.895
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	12.302	12.512	12.919	13.035	13.022	12.877	12.758	12.382	12.060	12.259	12.510	12.806
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3.858	3.863	4.105	4.166	4.027	3.685	3.252	3.147	3.182	3.236	3.457	3.802
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	7.186	7.419	7.309	6.386	5.079	4.395	3.994	3.688	3.702	4.368	5.288	5.991
ΚΡΗΤΗ	14.743	15.289	15.651	14.552	13.166	12.904	12.853	12.691	12.501	12.558	13.463	14.420
ΣΥΝΟΛΟ	329.274	335.721	343.054	338.612	334.159	329.198	329.329	324.876	320.245	324.495	329.946	337.242
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	30.548	31.003	31.381	31.028	30.903	30.918	29.965	29.372	28.677	29.167	29.173	31.434
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	87.710	87.988	89.029	88.689	89.057	89.520	91.709	91.820	90.767	91.345	91.401	91.058
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	15.060	15.019	15.208	15.529	15.751	16.393	16.903	16.791	16.111	15.722	15.414	15.510
ΗΠΕΙΡΟΣ	14.818	14.757	15.186	15.154	15.336	15.529	15.645	15.374	15.000	14.689	14.731	14.875
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	29.224	29.494	30.108	30.486	30.983	31.800	32.738	32.674	31.949	31.502	31.400	31.133
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	6.971	7.035	7.122	6.329	5.358	4.992	5.134	5.015	4.874	5.618	6.698	7.325
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	29.945	30.023	30.577	31.235	31.849	32.972	33.483	32.984	31.997	32.293	31.860	32.086
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	20.452	20.371	20.817	20.854	21.273	21.887	22.614	22.028	21.848	21.852	21.886	21.825
ΑΤΤΙΚΗ	145.359	145.833	148.841	149.241	152.684	160.108	167.356	167.355	163.650	162.124	162.201	161.231
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	16.853	17.095	17.602	17.852	18.161	18.665	19.195	18.326	17.740	18.034	18.023	18.034
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	6.032	6.090	6.274	6.295	6.303	6.239	6.157	6.093	6.005	6.104	6.352	6.708
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9.835	9.945	9.863	8.373	6.907	6.474	6.202	5.826	5.776	6.808	7.886	8.750
ΚΡΗΤΗ	19.688	19.995	20.141	18.722	17.583	17.798	18.494	18.501	17.940	18.015	19.265	20.367
ΣΥΝΟΛΟ	432.495	434.648	442.149	439.787	442.148	453.295	465.595	462.159	452.334	453.273	456.290	460.336

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε από τον πίνακα 6, τόσο ο αριθμός των ανδρών, όσο και ο αριθμός των γυναικών αυξάνεται, ειδικότερα όμως τις γυναίκες η αύξηση αυτή είναι τριπλάσια, φθάνοντας τις 30.000, με την μεγαλύτερη να σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής. Όσον αφορά τους άνδρες στις περισσότερες περιφέρειες ο αριθμός των ανέργων έχει παραμείνει ο ίδιο, ενώ σε μερικές έχει παρουσιάσει και μια περιορισμένη μείωση.

Στον πίνακα 7 παρουσιάζεται ο αριθμός των ανέργων για το 2012 στους νέους που είναι κάτω των 30 ετών ανά μήνα και Περιφέρεια.

⁶ Πηγή:

http://prev.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=458&lang=el

Πίνακας 7:Αριθμός ανέργων κάτω των 30 ετών ανά μήνα και Περιφέρεια⁷

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 30 ΕΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012											
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	14.821	15.483	15.791	15.250	14.946	14.611	13.509	12.919	12.517	12.636	12.735	14.261
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	38.418	38.358	38.833	38.451	38.374	38.220	38.747	38.957	38.303	38.582	37.928	37.343
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	7.995	8.081	8.121	8.279	8.407	8.637	8.874	8.805	8.204	8.018	7.788	7.741
ΗΠΕΙΡΟΣ	8.130	8.207	8.501	8.582	8.627	8.607	8.450	8.193	7.939	7.553	7.588	7.494
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	15.389	15.633	16.062	16.179	16.415	16.808	17.202	17.055	16.402	15.671	15.421	15.175
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	3.439	3.441	3.501	3.216	2.869	2.705	2.854	2.718	2.565	2.790	3.190	3.365
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	16.846	17.112	17.439	17.949	18.388	18.710	18.659	18.015	17.295	17.370	16.879	16.965
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	9.915	10.102	10.349	10.340	10.425	10.701	11.065	10.589	10.444	10.260	10.250	10.082
ΑΤΤΙΚΗ	63.485	63.782	65.073	64.617	65.947	67.125	68.508	67.144	65.771	65.748	65.535	64.370
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	9.233	9.473	9.664	9.775	9.923	10.169	10.172	9.767	9.279	9.295	9.066	9.098
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3.337	3.421	3.607	3.747	3.708	3.522	3.151	3.092	3.043	3.090	3.242	3.584
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.795	4.897	4.817	4.262	3.606	3.307	3.061	2.816	2.766	3.226	3.678	4.078
ΚΡΗΤΗ	10.685	10.967	11.089	10.450	9.928	10.069	10.191	10.020	9.650	9.493	9.862	10.279
ΣΥΝΟΛΟ	206.488	208.957	212.847	211.097	211.563	213.191	214.443	210.090	204.178	203.732	203.162	203.835

Όπως διαπιστώνουμε από τον πίνακα 7, η ανεργία στους νέους κάτω των 30 ετών παρουσίασε ήπια μείωση για το έτος 2012, ενώ τους πρώτους μήνες κινήθηκε ανοδικά, στη συνέχεια επήλθε μείωση και σταθεροποίηση θα λέγαμε. Στις περισσότερες Περιφέρειες ο αριθμός των ανέργων είτε είναι σταθερός, είτε παρουσιάζει κάποια κάμψη, στην Αττική όμως παρατηρούμε ότι υπάρχει μια ελαφριά αύξηση των ανέργων.

Συσχέτιση Ανεργίας με το Ειδικό Διετές Πρόγραμμα Επιδότησης Ασφαλιστικών Εισφορών

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει η ανεργία φαίνεται να αυξάνεται διαρκώς τόσο κατά το 2011, όσο και κατά το 2012, με διάφορες διακυμάνσεις, ωστόσο η γενική τάση είναι αυξητική ιδίως στις γυναίκες και στην Περιφέρεια Αττικής, όπου αντιπροσωπεύει το 50% της αύξησης τις περισσότερες φορές. Επίσης, σε ορισμένες μήνες όπως του θερινούς σε κάποιες Περιφέρειες μειώνεται ο αριθμός των ανέργων μιας και σχετίζεται προφανώς με την απασχόληση στον τουριστικό τομέα.

Εξετάζοντας το Ειδικό Διετές Πρόγραμμα Επιδότησης των Ασφαλιστικών Εισφορών, που υλοποιήθηκε το 2011-2012, φαίνεται να μην άσκησε εν τέλει

⁷ Πηγή:

http://prev.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=458&lang=el

ουσιαστική επίδραση στην μείωση της ανεργίας, καθώς ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε και ιδίως των γυναικών, οι οποίες μάλιστα αποτελούσαν και δυνητικούς ωφελούμενους του έργου. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι κατά το 2012, ο αριθμός των ανέργων που ήταν κάτω των 30 παρουσίασε μείωση, σχετιζόμενο προφανώς με το πρόγραμμα καθώς απευθυνόταν σε νέους κάτω των 30. Ωστόσο, για ακριβή συμπεράσματα απαιτείται περαιτέρω διεξοδική μελέτη και πολυκριτηριακή ανάλυση για να δούμε την επίδραση του προγράμματος ανά Περιφέρεια και ανά ομάδα ανθρώπων που συμμετείχαν σε αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ερευνητικό μέρος

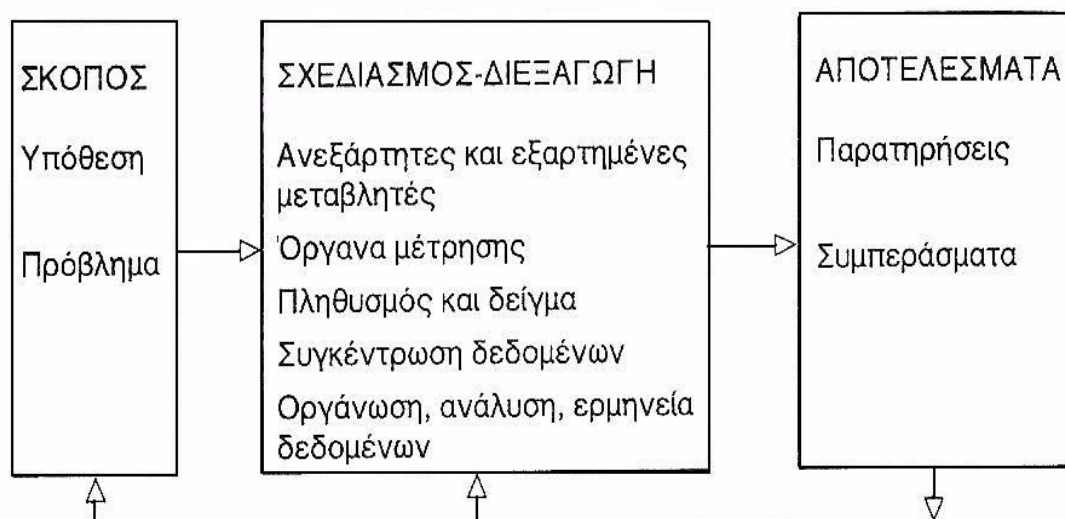
Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται και αναλύεται το ερευνητικό εργαλείο της παρούσας έρευνας , το ερωτηματολόγιο. Επίσης, αναλύεται η μέθοδος επεξεργασίας των δεδομένων και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα.

5.1 Γενικά

Η μεθοδολογική διαδικασία έρευνας είναι το στάδιο εκείνο το οποίο πραγματεύεται τον καθορισμό σχεδίων έρευνας, τις στρατηγικές μετρήσεων, την συλλογή δεδομένων και τέλος την ανάλυση αυτών. (Μακράκης, 2005)

Η επιστημονική έρευνα ασχολείται με την συλλογή, ανάλυση και ερμηνεία νέων στοιχείων και στηρίζεται σε συστηματική και μεθοδική εργασία. (Θεοφιλίδη, 1995). Τα βασικά γνωρίσματα της επιστημονικής έρευνας δίνονται στο διάγραμμα 1:

Διάγραμμα 1: Βασικά γνωρίσματα της επιστημονικής έρευνας⁸

⁸ Πηγή: Θεοφιλίδη, Χ. (1995). *Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας-Από την θεωρία στην πράξη*. Αθήνα : Εκδόσεις Γ. Δαρδανός .

Σε γενικό επίπεδο, υπάρχουν τρεις μέθοδοι επιστημονικών στοιχείων σύμφωνα με τον (Μάραντος, 1999)

A) Παρατήρηση.

B) Γραπτά τεκμήρια.

Γ) Ερωτηματολόγιο

5.2 Ερευνητικό εργαλείο έρευνας

Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία είναι το ερωτηματολόγιο το οποίο σύμφωνα με την (Κυριαζή, 1999), αποτελεί κύριο εργαλείο έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες.

Το ερωτηματολόγιο είναι ένα άκρως διαδομένο και εύχρηστο εργαλείο συλλογής δεδομένων, το οποίο μπορεί να παραδοθεί και να συμπληρωθεί χωρίς την παρουσία του ερευνητή, ενώ παράλληλα είναι αρκετά εύληπτο και εύκολο στην ανάλυση. (Wilson & McLean, 1994)

5.3 Χαρακτηριστικά ερωτηματολογίου - Γενικά

Ένα προσεκτικά σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο μπορεί να αποτελέσει πολύτιμο ερευνητικό εργαλείο, επιτρέποντας τη συλλογή έγκυρων και αξιόπιστων δεδομένων με σχετική ευκολία και οικονομία χρόνου. Πιο αναλυτικά, μέσω του γραπτού ερωτηματολογίου παρέχεται η δυνατότητα συλλογής μεγάλου όγκου δεδομένων σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, ικανών να περιγράψουν τις υπάρχουσες συνθήκες και να προσδιορίσουν τις σχέσεις που ενυπάρχουν στα φαινόμενα. (Borg & Gall, 1989).

Επιπρόσθετα αποτελεί ένα σχετικά εύχρηστο εργαλείο το οποίο μπορεί να εξασφαλίσει μεγαλύτερα επίπεδα συμμετοχής, παρά το γεγονός ότι ενυπάρχει ο κίνδυνος κάποιος αριθμός ερωτηματολογίων να μείνουν αναπάντητα.

Το ερωτηματολόγιο (questionnaire) είναι μία τυποποιημένη ομάδα ερωτήσεων για τη συλλογή συγκεκριμένων πληροφοριών από τους ερωτώμενους. (Μαύρος & Σιώμοκος, 2008) Έχει τρεις βασικούς στόχους:

- Τη μετατροπή των απαιτούμενων πληροφοριών σε συγκεκριμένες ερωτήσεις τις οποίες μπορούν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι.
- Την ενθάρρυνση και παρακίνηση των ερωτώμενων να απαντήσουν στις ερωτήσεις.
- Την ελαχιστοποίηση του σφάλματος απόκρισης (response error).

Το ερωτηματολόγιο αποτελεί το σύνδεσμο επικοινωνίας μεταξύ του ερευνητή και του ερωτώμενου. Η επικοινωνία αυτή είναι αμφίδρομη: Ο ερευνητής επικοινωνεί με τον ερωτώμενο θέτοντας ερωτήσεις για να λάβει συγκεκριμένες πληροφορίες που θέλει.

Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι να μειωθεί το ποσοστό “θορύβου” στην αμφίδρομη επικοινωνία. Δύσκολες ερωτήσεις ή ερωτήσεις που είναι ατελείς ή εύκολα μπορούν να δημιουργήσουν σύγχυση είναι παραδείγματα θορύβου.

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος κανόνας για το πότε ενδείκνυται η χρήση του ερωτηματολογίου. Εξαρτάται από την ποικιλία των παραγόντων και τον τύπο των πληροφοριών που θα συλλεχθούν, καθώς και από τους διαθέσιμους πόρους. Το ερωτηματολόγιο θεωρείται καλή επιλογή για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- Όταν οι πόροι είναι περιορισμένοι (χρήματα και χρόνος). Είναι σχετικά φθηνή μέθοδος συλλογής στοιχείων. Αν και η προετοιμασία του μπορεί ορισμένες φορές να αποδειχθεί ιδιαίτερα δαπανηρή, η διανομή του είναι φθηνή και ορισμένες φορές μπορεί να μην ξεπερνά το κόστος μίας φωτοτυπίας. Ο απαιτούμενος για τη συμπλήρωση του χρόνος είναι ένας άλλος παράγοντας που το ερωτηματολόγιο μπορεί να ελαχιστοποιήσει. Εάν διανεμηθεί με την προσωπική μέθοδο, τότε χιλιάδες ερωτώμενοι μπορούν να ανταποκριθούν μέσα σε λίγες μέρες.

- Όταν είναι αναγκαίο να προστατευθούν τα προσωπικά στοιχεία των ερωτώμενων . Το ερωτηματολόγιο εξασφαλίζει εύκολα ανωνυμία και εμπιστευτικότητα. Η εμπιστευτικότητα είναι ένα στοιχείο το οποίο οδηγεί σε ειλικρινείς απαντήσεις, ιδιαίτερα όταν περιλαμβάνονται στοιχεία για την προσωπική συμπεριφορά των καταναλωτών.

Οι βασικοί κανόνες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη σύνταξη και το σχεδιασμό ενός ερωτηματολογίου είναι (Παπαδόπουλος, 2010):

- Ο καθορισμός του τύπου συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου (προσωπική συνέντευξη, ταχυδρομικά, τηλεφωνικά).
- Οι ερωτήσεις που θέτουμε πρέπει να είναι απαραίτητες για το σκοπό μας.
- Να μελετάται μήπως το τιθέμενο ερώτημα πρέπει να αναλυθεί σε επιμέρους ερωτήματα για να διευκολυνθεί ο ερωτώμενος.
- Οι ερωτήσεις να αναφέρονται σε στοιχεία που εύκολα θυμάται κανείς.
- Οι ερωτήσεις να είναι συγκεκριμένες και όχι γενικές και αόριστες.
- Δεν πρέπει να περιέχονται ερωτήσεις που εκθέτουν τον αποκρινόμενο.
- Δεν πρέπει να τίθενται με τρόπο που να μπορούν να επηρεάσουν την απάντηση, γιατί τότε θα είναι προκατειλημμένες.
- Σε κάθε ερώτηση η απάντηση πρέπει να μας δίνει ένα μόνο στοιχείο.
- Στην αρχή πρέπει να περιέχονται ερωτήσεις που τραβούν το ενδιαφέρον του ερωτώμενου, στη συνέχεια να είναι οι δύσκολες ερωτήσεις και να υπάρχει μία λογική σειρά μεταξύ αυτών.
- Να μπορούν να ταξινομηθούν και να κωδικοποιηθούν, ώστε να υποστούν την κατάλληλη επεξεργασία και να ποσοτικοποιηθούν όσες είναι δυνατές.

Οι κανόνες σύνταξης ερωτηματολογίων είναι οι εξής:

- Το ερωτηματολόγιο δεν πρέπει να είναι πολύ μεγάλο, για να μην κουράζει τον ερωτώμενο, χωρίς αυτό να σημαίνει μείωση των ερωτήσεων εις βάρος της ποσότητας που ζητά ο ερευνητής.
- Το ερωτηματολόγιο ξεκινά με τρόπο ώστε να προκαλεί το ενδιαφέρον του ερωτώμενου.

- Το ερωτηματολόγιο δεν δημιουργεί δυσκολίες απάντησης στον ερωτώμενο, αλλά περιέχει ερωτήσεις σαφείς, κατανοητές και στα πλαίσια των γνώσεών του, ώστε να προθυμοποιηθεί να συνεργαστεί συμπληρώνοντάς το.
- Το ερωτηματολόγιο έχει συνταχθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να βοηθά την
στατιστική ανάλυση.
- Υπάρχει αλληλεξάρτηση και λογική σειρά των ερωτήσεων.
- Δεν υπάρχουν ερωτήσεις που να εκθέτουν τον ερωτώμενο.
(Τζωρτζάκης & Τζωρτζάκη, 2002).

Σχετικά με τους κανόνες σύνταξης των ερωτηματολογίων, θα πρέπει να αποφεύγονται οι διπλές ερωτήσεις, να υπάρχει ευδιάκριτος χωρισμός ερωτήσεων και απαντήσεων και να υπάρχει εισαγωγικό ενημερωτικό κείμενο (Δαουτόπουλο 2005), ενώ το ερωτηματολόγιο πρέπει να ξεκινάει με εύκολες αλλά ενδιαφέρουσες ερωτήσεις που θα κερδίσουν την εμπιστοσύνη του ερωτώμενου ώστε να έχει διάθεση να συνεχίσει και ότι ερωτήσεις που αφορούν προσωπικά χαρακτηριστικά καλό είναι να υποβάλλονται στο τέλος. (Κυριαζή, 1999).

Για την εγκυρότητα των μεταβλητών ότι αυτή εξασφαλίζεται από την κοινή συναίνεση ειδικών οι οποίοι τελικώς θα αποφανθούν για την εγκυρότητα των μεταβλητών και των κλιμάκων μέτρησης (Μακράκης, 2005)

Ερωτήσεις ερωτηματολογίου - Είδη ερωτήσεων (παρούσας έρευνας)

Αποτελείται από 14 ερωτήσεις. Το ερωτηματολόγιο εξετάζει τα στοιχεία για την επιχείρηση όπως επωνυμία, νομική μορφή, έδρα, έτος ίδρυσης, αλλά και ερωτήσεις που αφορούν την αξιολόγηση του προγράμματος.

Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο παράρτημα της εργασίας.

5.4 Μεταβλητές έρευνας

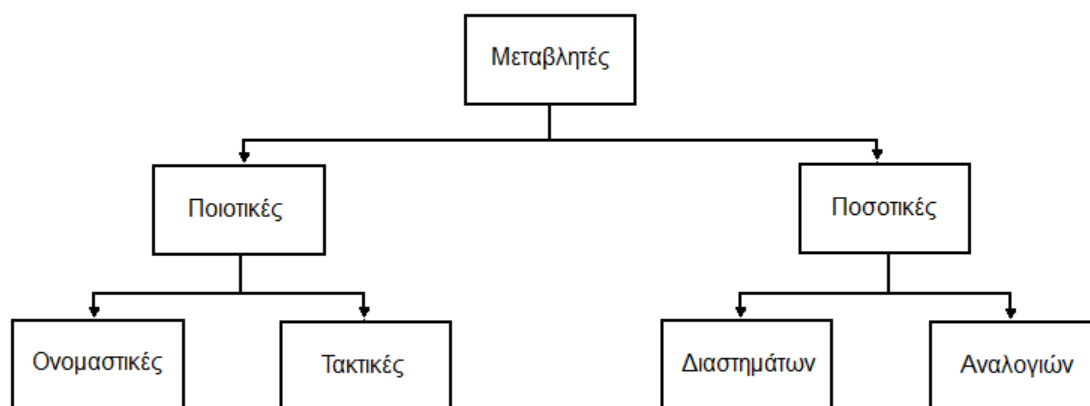
Χρησιμοποιήθηκαν κλειστού τύπου ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου είναι εύκολες στην συμπλήρωση, δεν είναι ιδιαίτερα χρονοβόρες και παρέχουν την δυνατότητα αντικειμενικών απαντήσεων. (Verma & Mallick, 2004), (Janveau, 1996)
Οι ερωτήσεις αυτές ουσιαστικά αποτελούν τις μεταβλητές της έρευνας. Επίσης

χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκε η βαθμολογική κλίμακα Likert όπου ο ερωτώμενος καλείται να δηλώσει τον βαθμό συμφωνίας του ή διαφωνίας του.

Μεταβλητή είναι κάθε τι μεταβάλλεται ή ποικίλει και μπορεί να είναι ένα χαρακτηριστικό, μια ιδιότητα, μια ικανότητα ή ένας παράγοντας που μας ενδιαφέρει στο πλαίσιο μιας κοινωνικής έρευνας (Δαφέρμος, 2005), μεταβλητή είναι η ιδιότητα ή το χαρακτηριστικό για το οποίο συγκεντρώνονται πληροφορίες από τις μονάδες της ερευνώμενης ομάδας. (Σιάρδος, 2005β), διακρίνει τις μεταβλητές σε ποιοτικές και ποσοτικές. (Μάτης 2003)

Οι ποιοτικές δεν μπορούν να εκφραστούν με αριθμητικές τιμές αλλά μόνο να απαριθμηθούν και διακρίνονται σε ονομαστικές όταν η κάθε κατηγορία αποτελείται από τα ίδια πράγματα, αντικείμενα κλπ. και σε τακτικές όταν τα πράγματα, αντικείμενα κλπ. ταξινομούνται σε ομοιογενείς κατηγορίες οι οποίες κατατάσσονται κατά κάποιο μέτρο μεγέθους. Οι ποσοτικές εκφράζονται με αριθμητικές τιμές και διακρίνονται σε διαστημάτων και αναλογιών (διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Διάκριση μεταβλητών

5.5 Δείγμα έρευνας

Ο (Παρασκευόπουλος I. , 1984) αναφέρει ότι πληθυσμός είναι ένα ευρύτερο σύνολο ομοειδών περιπτώσεων, ενώ οι (Berthouex & Brown, 2002), αναφέρουν ότι πληθυσμός είναι ένα μεγάλο σύνολο N παρατηρήσεων ή τιμών δεδομένων. Ο καθορισμός του πληθυσμού εξαρτάται συνήθως από τι ίδιο το αντικείμενο της έρευνας και από τα υλικό-τεχνικά εμπόδια που προκύπτουν. (Janveau, 1996)

Το δείγμα της έρευνας αποτελούν 50 επιχειρήσεις της Αττικής.

5.6 Επεξεργασία και εισαγωγή δεδομένων

Το στατιστικό πρόγραμμα που χρησιμοποιήθηκε για την στατιστική ανάλυση των δεδομένων είναι το πρόγραμμα IBM SPSS (Statistical Package for Social Sciences) και πιο συγκεκριμένα η έκδοση 22. Στο φύλο εργασίας του SPSS που χρησιμοποιήθηκε και περιλαμβάνει τα δεδομένα της εργασίας, κάθε στήλη αντιστοιχεί σε μία ερώτηση (μεταβλητή) του ερωτηματολογίου. Στις πολυθεματικές ερωτήσεις αντιστοιχούν τόσες στήλες όσες και οι επιμέρους ερωτήσεις. Κάθε γραμμή του φύλου εργασίας αντιστοιχεί σε ένα ερωτηματολόγιο (υποκείμενο).

Για να γίνει η ηλεκτρονική επεξεργασία, προηγήθηκε κατάλληλη κωδικοποίηση των ερωτήσεων και των πιθανών απαντήσεων, ανάλογα με την κατηγορία και τον τύπο κάθε μεταβλητής, έτσι ώστε να μπορέσουν να εισαχθούν στο φύλλο εργασίας του προγράμματος. (Howard & Sharp, 1996) Η κωδικοποίηση αυτή έγινε με την χρήση ακέραιων αριθμών με σκοπό την διευκόλυνση της στατιστικής επεξεργασίας των δεδομένων.

5.7 Μέθοδοι στατιστικής επεξεργασίας και περιγραφική στατιστική

Μέθοδοι στατιστικής επεξεργασίας

Η επιλογή κάθε στατιστικής μεθόδου γίνεται με βάση το είδος των μεταβλητών, τους σκοπούς της έρευνας και την αντίστοιχη βιβλιογραφία σε παρόμοιες έρευνες. (Παρασκευόπουλος Ι. Ν., 1990) Η στατιστική ανάλυση που επιλέχτηκε είναι η εξής:

Περιγραφική στατιστική

Το πρώτο βήμα που κάνουμε πάντα είναι η μελέτη και η παρουσίαση χωριστά κάθε μιας των μεταβλητών που περιλαμβάνονται στο στατιστικό δείγμα. Λέγοντας μελέτη των μεταβλητών εννοούμε: Α) τον υπολογισμό των στατιστικών μέτρων ή

μέτρων διασποράς στο δείγμα και Β) το σχηματισμό του πίνακα συχνοτήτων για τις ποιοτικές μεταβλητές ή του ομαδοποιημένου πίνακα συχνοτήτων για τις ποσοτικές.

Για τη σύνοψη, ταξινόμηση και παρουσίαση των πρωτογενών δεδομένων μας, χρησιμοποιήσαμε τις μεθόδους της περιγραφικής στατιστικής. Οι διακριτές μεταβλητές (απαντήσεις που δόθηκαν) περιγράφονται ως απόλυτος αριθμός συχνοτήτων ή ως επί τις εκατό ποσοστά.

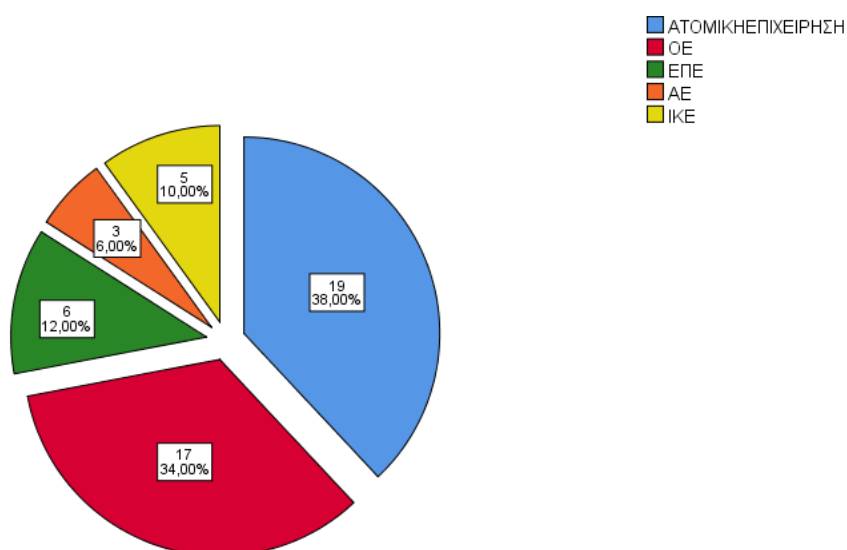
Η περιγραφική στατιστική ασχολείται με μεθόδους οργάνωσης, σύνοψης και παρουσίασης δεδομένων (Παρασκευόπουλος Ι. , 1984). Στο πλαίσιο αυτής της στατιστικής ανάλυσης παρουσιάζονται πίνακες και διαγράμματα για την παρουσίαση των στατιστικών δεδομένων.

Πιο συγκεκριμένα, στην παρούσα εργασία, παρουσιάζονται τα ποσοστά που αντιστοιχούν στις απαντήσεις των ερωτώμενων σε κάθε μία ερώτηση ξεχωριστά μέσω πινάκων και διαγραμμάτων.

5.8 Αποτελέσματα

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προέκυψε, ότι 19 από τις επιχειρήσεις ήταν ατομικές επιχειρήσεις, 17 ήταν Ομόρρυθμες Εταιρίες, 6 ήταν Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, 3 Ανώνυμες Εταιρείες και 5 Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες. (γράφημα 1).

Γράφημα 1: Μορφή επιχείρησης

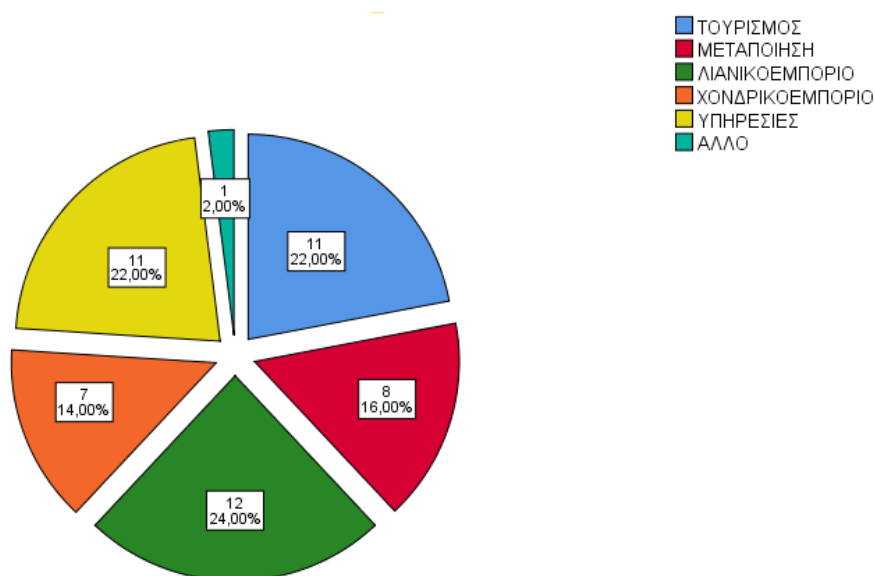
Αναφορικά με την έδρα της επιχείρησης, 9 βρίσκονται στην Περιφερειακή Ενότητα Κεντρικού Τομέα, 11 στην Περιφερειακή Ενότητα Βόρειου Τομέα, 6 στην Περιφερειακή Ενότητα Δυτικού Τομέα, 9 στην Περιφερειακή Ενότητα Νότιου Τομέα, 4 στην Περιφερειακή Ενότητα Ανατολικής Αττικής, 6 στην Περιφερειακή Ενότητα Δυτικής Αττικής, 5 στην Περιφερειακή Ενότητα Πειραιά και μόλις 1 στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων (πίνακας 8).

Πίνακας 8: Έδρα της επιχείρησης

Έδρα της επιχείρησης	N
Π.Ε. Κεντρικού τομέα Αθηνών	9
Π.Ε. Βόρειου τομέα Αθηνών	11
Π.Ε. Δυτικού τομέα Αθηνών	6
Π.Ε. Νότιου τομέα Αθηνών	9
Π.Ε. Ανατολικής Αττικής	4
Π.Ε. Δυτικής Αττικής	5
Π.Ε. Πειραιώς	5
Π.Ε. Νήσων	1

Όσον αφορά τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η κάθε επιχείρηση, το 22% των επιχειρήσεων ανήκει στον τουριστικό κλάδο, το 16% στη μεταποίηση, το 24% στο λιανικό εμπόριο, το 14% στο χονδρικό εμπόριο, το 22% στον κλάδο των υπηρεσιών και 2% σε άλλους κλάδους (γράφημα 2).

Γράφημα 2: Κλάδος δραστηριότητας

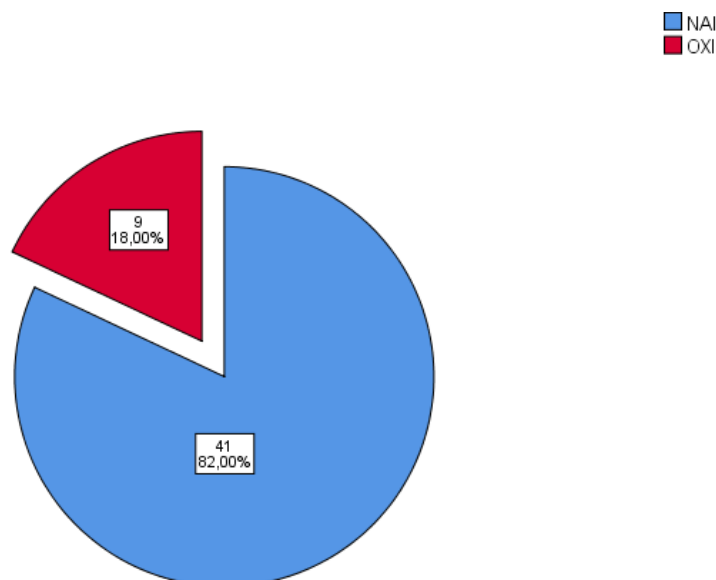
Όσον αφορά το έτος ίδρυσης των επιχειρήσεων, 7 επιχειρήσεις έχουν ιδρυθεί πριν το 1980, 24 έχουν ιδρυθεί μεταξύ του 1980-2000, 11 έχουν ιδρυθεί την περίοδο 2001-2009 και 8 έχουν ιδρυθεί την περίοδο 2010-2012 (πίνακας 9).

Πίνακας 9: Έτος ίδρυσης επιχείρησης

Έτος ίδρυσης επιχείρησης	N
Πριν το 1980	7
1980-2000	24
2001-2009	11
2010-2012	8

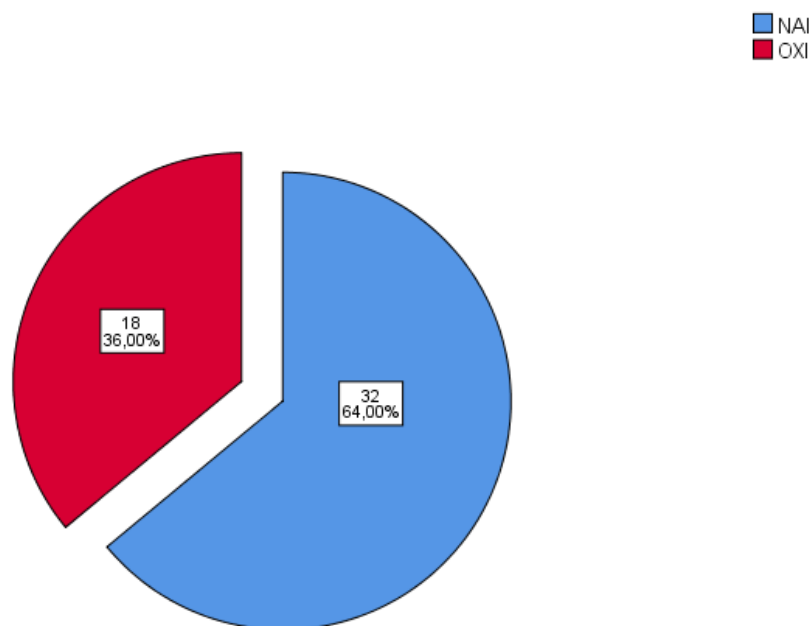
Από το γράφημα 3, προκύπτει ότι το 82% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν αναγκαίο.

Γράφημα 3: Αναγκαιότητα προγράμματος

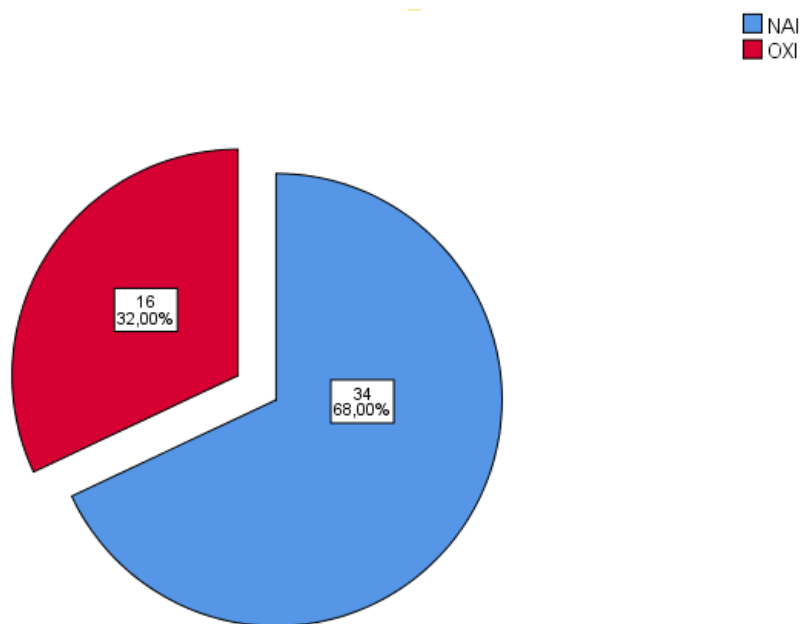
Σύμφωνα με το γράφημα 4 το 64% των επιχειρήσεων έχει συμμετάσχει και στο παρελθόν σε αντίστοιχα προγράμματα επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών.

Γράφημα 4: Συμμετοχή ή όχι σε αντίστοιχό πρόγραμμα κατά το παρελθόν

Από το γράφημα 5 προκύπτει ότι το 68% των επιχειρήσεων, έμειναν ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Γράφημα 5: Ικανοποίηση από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα

Από τις επιχειρήσεις που δεν έμειναν ικανοποιημένες από την συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, στον πίνακα 10 αποτυπώνονται οι λόγοι που συνέβη αυτό. Όπως παρατηρούμε, 9 επιχειρήσεις ανέφεραν ως δυσκολία το γεγονός ότι η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα συνοδεύτηκε από υψηλή γραφειοκρατία, 1 επιχείρηση ανέφερε ότι ο

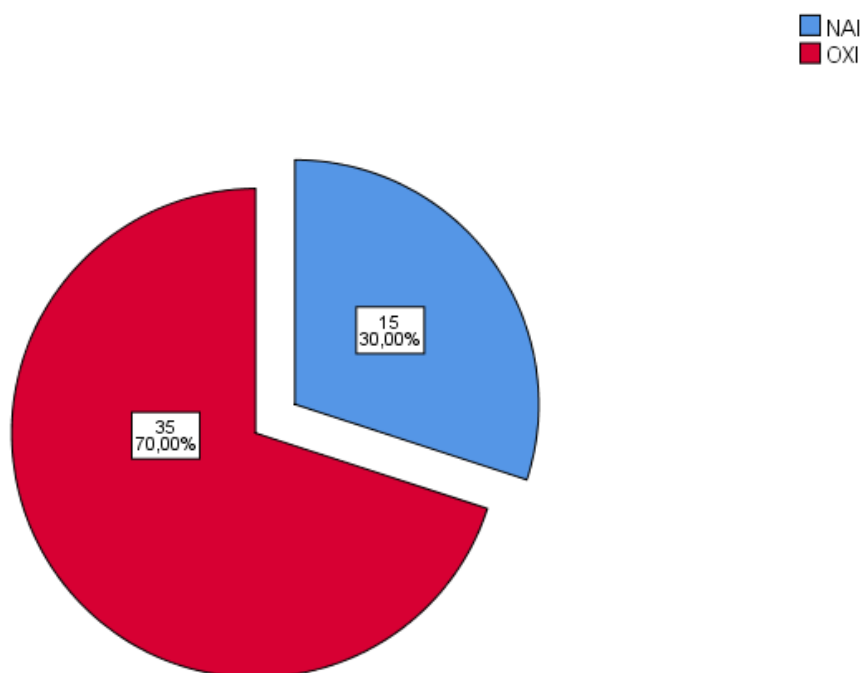
άνεργος που προσελήφθη δεν ανταποκρίθηκε στις ανάγκες της επιχείρησης, 4 επιχειρήσεις απάντησαν ότι το χρονικό διάστημα που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ήταν δεσμευτικό, ενώ 2 επιχειρήσεις θεώρησαν ότι η επίδραση του προγράμματος είναι μόνο παροδική για αυτές, για αυτό δεν έμειναν και ικανοποιημένες.

Πίνακας 10: Λόγοι μη ικανοποίησης από το πρόγραμμα

Λόγος μη ικανοποίησης	N
Η συμμετοχή συνοδεύτηκε από υψηλή γραφειοκρατία	9
Ο άνεργος που προσελήφθη δεν ανταποκρίθηκε στις ανάγκες της επιχείρησης	1
Το χρονικό διάστημα που διήρκεσε το πρόγραμμα ήταν δεσμευτικό	4
Παροδική επίδραση του προγράμματος	2

Από το γράφημα 6 συνάγεται ότι το 30% των επιχειρήσεων διατήρησε τη θέση εργασίας που δημιουργήθηκε από το πρόγραμμα και μετά τη λήξη αυτού.

Γράφημα 6: Διατήρηση της θέσης εργασίας μετά τη λήξη του προγράμματος

Σύμφωνα με τον πίνακα 11 ότι 7 επιχειρήσεις δεν θεώρησαν αναγκαίο να διατηρήσουν την θέση απασχόλησης μετά την λήξη του προγράμματος, 21 επιχειρήσεις δήλωσαν ότι το κόστος των ασφαλιστικών εισφορών ήταν ανασταλτικός παράγοντας για την συνέχιση της εργασίας, 2 επιχειρήσεις ανέφεραν ότι δεν υπήρξε ενδιαφέρον από τον εργαζόμενο, ενώ 5 επιχειρήσεις απάντησαν ότι ο εργαζόμενος

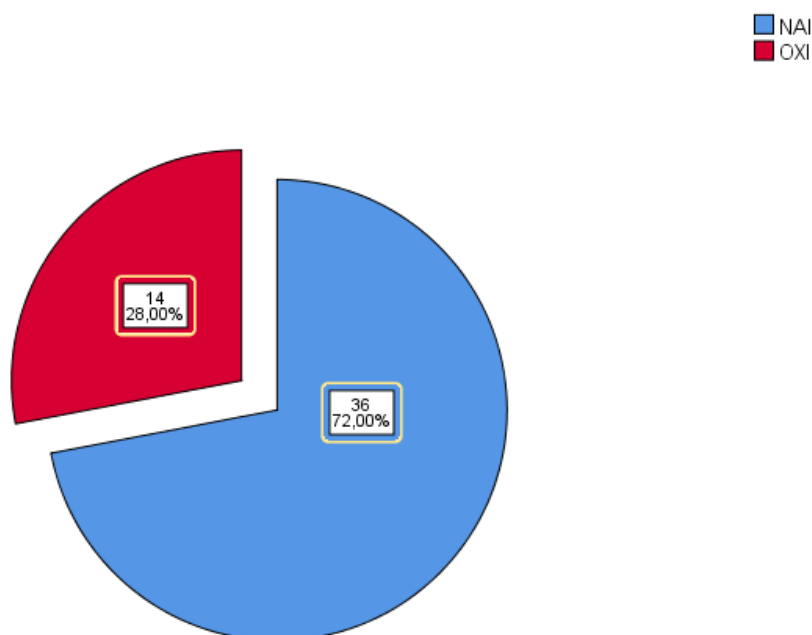
δεν ανταποκρινόταν στις ανάγκες της επιχείρησης για περαιτέρω παραμονή στη θέση εργασίας.

Πίνακας 11: Λόγοι μη διατήρησης της θέσης απασχόλησης

Λόγοι μη διατήρησης της θέσης	N
Δεν κρίθηκε αναγκαίο	7
Το κόστος ήταν ανασταλτικός παράγοντας	21
Δεν υπήρχε ενδιαφέρον από τον εργαζόμενο	2
Δεν ανταποκρινόταν στις ανάγκες της επιχείρησης	5

Το γράφημα 7 παρουσιάζει ότι το 72% των επιχειρήσεων υποστήριξε ότι ενισχύθηκε η ανταγωνιστικότητά τους και γενικότερα η λειτουργίας τους.

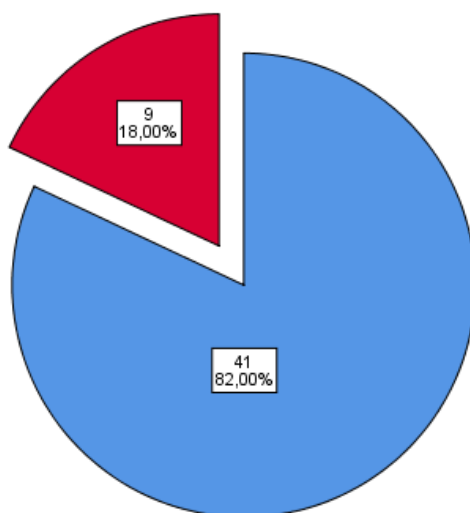
Γράφημα 7: Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και λειτουργίας

Στο γράφημα 8 αποτυπώνεται η άποψη των επιχειρήσεων σχετικά με το αν το πρόγραμμα ωφέλησε τον εργαζόμενο και αν μπορεί να τον βοηθήσει στην περαιτέρω εργασιακή του εξέλιξη, όπου το 82% των επιχειρήσεων θεωρούν ότι ο εργαζόμενος είναι κερδισμένος από το πρόγραμμα.

Γράφημα 8: Όφελος για τον εργαζόμενο

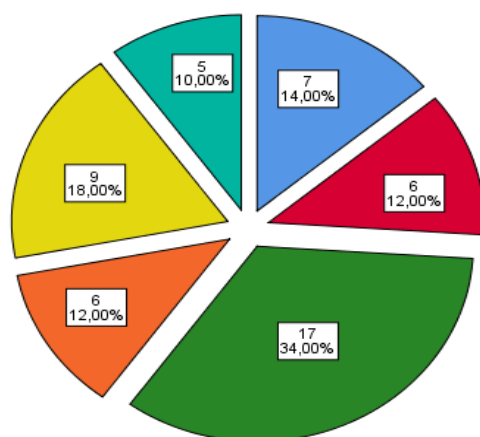
■ ΝΑΙ
■ ΟΧΙ

Όσον αφορά τον βαθμό ικανοποίησης από την συνεργασία με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, 7 επιχειρήσεις αναφέρουν ότι ήταν πολύ μικρός, 6 τον χαρακτηρίζουν ως μέτριο, 17 θεωρούν ότι ο βαθμός ικανοποίησης από τη συνεργασία με τον ΟΑΕΔ ήταν ικανοποιητικός, 6 επιχειρήσεις θεωρούν ότι είναι αρκετά ικανοποιητικό, 9 τον χαρακτηρίζουν ως υψηλό και 5 έως πολύ υψηλό (γράφημα 9).

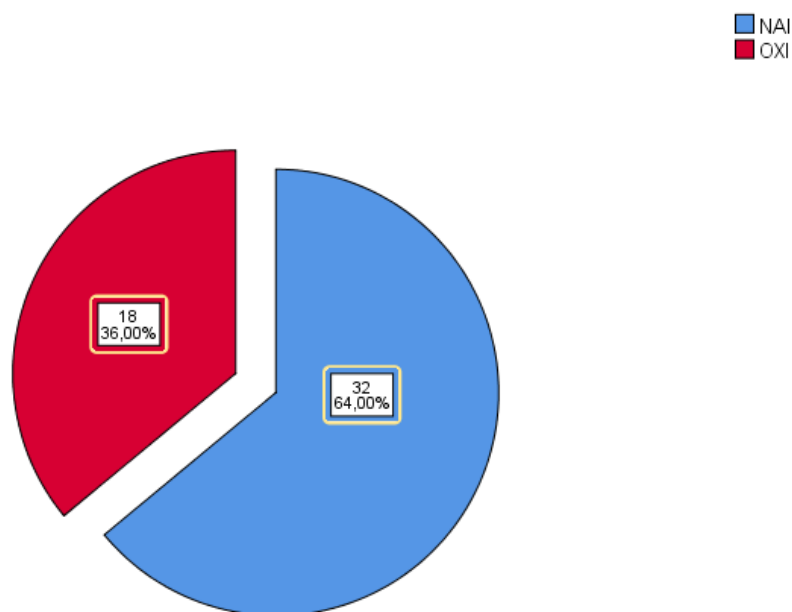
Γράφημα 9: Βαθμός ικανοποίησης συνεργασίας επιχειρήσεων με ΟΑΕΔ

■ ΠΟΛΥΜΙΚΡΟ
■ ΜΕΤΡΙΟ
■ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ
■ ΑΡΚΕΤΑΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ
■ ΥΨΗΛΟ
■ ΠΟΛΥΥΨΗΛΟ

Από το γράφημα 10, διαπιστώνουμε την επικρατούσα άποψη των επιχειρήσεων για το αν τα προγράμματα απασχόλησης και κατάρτισης μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στη μείωση της ανεργίας που προκύπτει ότι το 64% πιστεύει ότι αυτά τα προγράμματα δε μπορούν να επιλύσουν ουσιαστικά το πρόβλημα της ανεργίας.

Γράφημα 10: Συμβολή προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης στην καταπολέμηση της ανεργίας

5.9 Συμπεράσματα

Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην Περιφέρεια Αττικής, συμμετείχαν 50 επιχειρήσεις. Από αυτές οι 36 ήταν ατομικές επιχειρήσεις και ομόρρυθμες εταιρείες, δηλαδή ουσιαστικά μικρές επιχειρήσεις, 9 ήταν Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης και Ανώνυμες Εταιρείες και 5 ήταν Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες. Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων που επιδοτήθηκαν για τις ασφαλιστικές εισφορές από το πρόγραμμα ήταν μικρού μεγέθους.

Αναφορικά με την χωρική κατανομή των επιχειρήσεων αυτών προκύπτει, ότι το 40% βρισκόταν στις Π.Ε. Κεντρικού και Βόρειου Τομέα Αθηνών και το 30% των επιχειρήσεων βρισκόταν στις Π.Ε. Δυτικού και Νότιου Τομέα Αθηνών. Λιγότερο από το 20% των επιχειρήσεων βρίσκονται στις Π.Ε. Ανατολικής και Δυτικής Αττικής, ενώ μόλις 6 βρίσκονται στις Περιφερειακές Ενότητες Πειραιώς και Νήσων.

Παρόλο που υπάρχει ανισοκατανομή, προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις που εξετάσαμε καλύπτουν όλη την περιφέρεια Αττικής, ενώ διαφοροποιούνται χωρικά ανάλογα και με τον τομέα που δραστηριοποιούνται.

Οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις αυτές είναι κυρίως το λιανικό εμπόριο, ο τουρισμός και οι υπηρεσίες σχεδόν με εφάμιλλα ποσοστά. Πρόκειται για αναμενόμενα αποτελέσματα στην Αττική, καθώς ο τουρισμός είναι αναπτυγμένος και βρίσκεται σε διαρκή αναπτυξιακή τροχιά, όπως και το λιανικό εμπόριο και οι υπηρεσίες. Όσον αφορά το χονδρικό εμπόριο και τη μεταποίηση, που αφορά το 30% των επιχειρήσεων, αυτές βρίσκονται κυρίως στις Περιφερειακές Ενότητες Δυτικής και Ανατολικής Αττικής. Από τις 50 επιχειρήσεις, η 1 δραστηριοποιείται σε υποστηρικτικές δραστηριότητες ναυτιλίας και εδρεύει στον Πειραιά

Από τα στοιχεία που παρατέθηκαν αναφορικά με τα έτη ίδρυσης των εταιριών, διαπιστώνουμε ότι σχεδόν το 50% των επιχειρήσεων δημιουργήθηκαν την χρονική περίοδο μεταξύ του 1980 και του 2000, περίοδος που η χώρα βρισκόταν σε αναπτυξιακή τροχιά. 11 από τις επιχειρήσεις δημιουργήθηκαν την περίοδο 2001-2009 και αφορούν κυρίως το λιανικό εμπόριο και τις υπηρεσίες, καθώς είχαν διαμορφωθεί ευνοϊκές συνθήκες με την είσοδο της χώρας στην Ευρωζώνη. Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις 7 ιδρύθηκαν πριν από το 1980, επομένως έχουν καταφέρει να έχουν σημαντικά μεγάλη παράδοση τους χώρους που δραστηριοποιούνται, ενώ 8 από αυτές δημιουργήθηκαν τα χρόνια της κρίσης, κατά τη διάρκεια της πολύ δύσκολης διατίας 2010-2012.

Αναφορικά με την αξιολόγηση του προγράμματος, το 82% των επιχειρήσεων θεωρούν ότι η υπήρχε αναγκαιότητα να δημιουργηθεί το συγκεκριμένο πρόγραμμα επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών, καθώς η κατάσταση της οικονομίας ήταν πολύ άσχημη και το κόστος των ασφαλιστικών εισφορών επιδρούσε αρνητικά στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων αυτών, δημιουργώντας μάλιστα και προβλήματα βιωσιμότητας σε ορισμένες από αυτές. Από τις επιχειρήσεις αυτές το 64% έχει συμμετάσχει σε αντίστοιχο πρόγραμμα στο παρελθόν βέβαια με διαφορετικούς όρους και συνθήκες.

Το 68% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι είναι ικανοποιημένο από την λειτουργία του προγράμματος, το οποίο φαίνεται να αφήνει θετικό αντίκτυπο για αυτές. Ωστόσο, υπήρχε και ένα 32% το οποίο δεν έμεινε ικανοποιημένο. Οι σημαντικότεροι λόγοι για

τους οποίους οι επιχειρήσεις δεν έμεινα ικανοποιημένες από το συγκεκριμένο πρόγραμμα, είναι με ποσοστό πάνω από 50% η γραφειοκρατία που επέφερε η συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα και οι διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθηθούν. Άλλοι λόγοι μη ικανοποίησης από το πρόγραμμα με χαμηλότερα ποσοστά είναι το χρονικό διάστημα διάρκειας του προγράμματος για το 25%, ενώ μικρότερα ποσοστά συγκεντρώνουν η περιοδική επίδραση του προγράμματος και η αδυναμία ανταπόκρισης του εργαζόμενου στην ανάγκες τις θέσεις και τις επιχειρήσεις.

Αξιοσημείωτο από την έρευνα είναι ότι το 30% των επιχειρήσεων αυτών κατόρθωσε και κράτησε τη θέση εργασίας που δημιουργήθηκε από το πρόγραμμα και έτσι οι εργαζόμενοι παρέμειναν στην ίδια θέση, τουλάχιστον οι περισσότεροι. Αυτό συνέβη κυρίως στις τουριστικές επιχειρήσεις που εμφάνισαν μια αναπτυξιακή δυναμική μετά το 2011. Οι επιχειρήσεις που δεν κατόρθωσαν να διατηρήσουν τον εργαζόμενο και τη θέση εργασίας ήταν 35, από αυτές οι 21 δεν κατόρθωσαν να το κάνουν λόγω του υψηλού κόστους των ασφαλιστικών εισφορών, ενώ 7 δεν έκριναν αναγκαίο να συνεχίσει ο εργαζόμενος. Σε 2 επιχειρήσεις από αυτές δεν υπήρχε ενδιαφέρον από τον ίδιο τον εργαζόμενο, ενώ σε 5 ο εργαζόμενος κρίθηκε ότι δεν συνάδει με τις ανάγκες της επιχείρησης, καθώς υπήρχε ζήτηση για άλλες ειδικότητες, που δεν μπορούσα ο συγκεκριμένος εργαζόμενος να καλύψει.

Το 72% των επιχειρήσεων θεωρούν ότι το πρόγραμμα επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών, συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της λειτουργίας της επιχείρησης, ενώ το 28% πιστεύει ότι είτε δεν συμβάλλει, είτε η συνεισφορά του είναι αμελητέα ως μηδαμινή. Επίσης, το 82% των επιχειρήσεων θεωρούν ότι το πρόγραμμα αυτό βοήθησε τους εργαζόμενους, όχι μόνο μέσω του μισθού τους και της απασχόλησης, αλλά και μέσω της απόκτησης εμπειρίας και δεξιοτήτων.

Ενδιαφέρον έχει η άποψη που εξέφρασαν οι επιχειρήσεις σχετικά με τη συνεργασία τους με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού. Το 25% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι ο βαθμός ικανοποίησης του από την συνεργασία με τον ΟΑΕΔΑ ήταν πολύ μικρός ή μέτριος, ενώ σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις θεωρούν ότι η συνεργασία τους είναι ικανοποιητική ή μάλλον ικανοποιητική. Τέλος, ένα 30% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι ο βαθμός ικανοποίησης από την συνεργασία του με τον ΟΑΕΔ είναι υψηλός και πολύ υψηλός. Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι η πλειοψηφία των

επιχειρήσεων θεωρεί ικανοποιητική την συνεργασία που χρειάστηκε να αναπτύξει όσο διάστημα λάμβανε χώρα το πρόγραμμα επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών.

Τέλος, το 64% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι τα προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης μπορούν να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της ανεργίας. Επίσης, όσον αφορά το ποιες επιχειρήσεις είναι καλύτερο να συμμετέχουν από την έρευνα διαπιστώσαμε ότι αυτές που ωφελήθηκαν ήταν αυτές που ήταν καινούργιες και κατάφεραν να κάνουν τα πρώτα τους βήματα με περισσότερα κίνητρα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συνοψίζοντας, στην παρούσα διπλωματική εξετάσαμε την αποτελεσματικότητα του Ειδικού Διετούς Προγράμματος Επιδότησης Ασφαλιστικών Εισφορών κατά την περίοδο 2010-2012. Αυτό που διαπιστώνουμε εξ αρχής είναι ότι η ανεργία στη χώρα μας και το 2010-2012 αλλά και σήμερα βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα με αποτέλεσμα να μαστίζονται ιδιαίτερα κάποιες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως είναι οι γυναίκες, οι νέοι, οι άνθρωποι που είναι πλησίον της σύνταξης, τα άτομα με ειδικές ανάγκες κτλ.

Αυτό το που συνάγεται τόσο από την έρευνα, όσο και από την πορεία υλοποίησης του προγράμματος είναι ότι, τα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης μέσω επιχορήγησης ασφαλιστικών εισφορών, μπορούν να αποτελέσουν μια λύση για τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, αλλά και για το ίδιο το κράτος αφού θα φαίνεται ότι έχει μειώσει τα ποσοστά ανεργίας. Επίσης, ορισμένες επιχειρήσεις, με την εφαρμογή των συγκεκριμένων προγραμμάτων επωφελούνται καθώς έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να απαλλαχθούν για όσο διάστημα ισχύει το πρόγραμμα από την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών, ή από μέρος αυτών. Έτσι, ενισχύεται προσωρινά η ανταγωνιστικότητά τους, ενώ άλλες φορές, με τον τρόπο αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί και η βιωσιμότητα τους.

Ωστόσο, η γενική τάση που επικρατεί αφενός από τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων, όπως αναλύθηκαν, αφετέρου δε από την μελέτη των ποσοστών της ανεργίας κατά την περίοδο εφαρμογής, θα λέγαμε ότι μάλλον δεν βοηθάει το πρόγραμμα στην μείωση της ανεργίας. Βέβαια, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας και ότι η χώρα βρισκόταν σε οικονομική κρίση και τα οικονομικά μεγέθη που σχετίζονταν με την απασχόληση άλλαζαν διαρκώς.

Κλείνοντας, θα πρέπει να τονίσουμε ότι ένα κράτος θα πρέπει να αξιολογεί τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που χρησιμοποιεί, έτσι ώστε να επωφελούνται εκείνοι που τα χρειάζονται περισσότερο, δηλαδή οι ευάλωτες ομάδες, ωστόσο για το σύνολο του πληθυσμού θα πρέπει να δώσει άλλα κίνητρα προώθησης της

απασχόλησης, όπως είναι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών ή οι ευέλικτες μορφές εργασίας ή το τέλος της εργασίας (Rifkin,1996).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Berthouex, P., & Brown, L. (2002). *Statistics for environmental engineers*. Boca Raton, Florida : Lewis Publishers.

Blanchard, O. (2005). *European Unemployment: The Evolution of Facts and Ideas*. NBER Working Paper 11750.

Borg, W. R., & Gall, M. D. (1989). *Educational research: An introduction (5th edition)*. New York : Longman.

Brown, A. J., & Koetti, J. (2015). Active labor market programs - employment gain or fiscal drain? *Journal of Labor Economics*, σσ. 1-36.

Calmfors, L. (1994). Active Labour Market Policy and Unemployment-A Framework for the Analysis of Features. *Crucial Design*, σ. 7.

European Commission . (2016). *EUROPEAN SEMESTER THEMATIC FACTSHEET-ACTIVE LABOUR MARKET POLICIES*. European Commission.

Eurostat . (2017, Μάρτιος 10). *Στατιστικές απασχόλησης*. Ανάκτηση Ιούλιος 25, 2017, από Eurostat Statistics Explained : http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics/el#.CE.A0.CE.B5.CF.81.CE.B1.CE.B9.CF.84.CE.AD.CF.81.CF.89_.CF.80.CE.BB.CE.B7.CF.81.CE.BF.CF.86.CE.BF.CF.81.CE.AF.CE.B5.CF.82_.CF.84.CE.B7.CF.82_.CE.95urostat

Howard, K., & Sharp, J. (1996). *Η επιστημονική μελέτη (μτφ. Β. Νταλάκου)*. Αθήνα : Gutenberg.

Husmanns, R., Mehran, F., & Verma, V. (1990). *Surveys of economically active population, employment, unemployment and underemployment: An ILO manual on cocepts and methods*. Geneva: ILO.

Huttunen, K., Pirttila, J., & Uusitalo, R. (2013). The employment effects of low-range subsidies . *J Public Econ*, σσ. 49-60.

Janveau, C. (1996). *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή (μτφ. Κ. Τζαννόνε-Τζώρτζη)*. Αθήνα : Εκδόσεις Τυπωθήτων - Γιώργος Δαρδανός.

Kluge, J., Lehmann, H., & Schmidt, C. M. (2008). Disentangling treatment effects of active labor market policies: the role of labor force status sequences . *Labour Econ*, σσ. 1270-1295.

Verma, G., & Mallick, K. (2004). *Εκπαιδευτική έρευνα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και τεχνικές (Μτφ. Α. Παπασταμάτης)*. Αθήνα : Γ. Δαρδανός .

Wilson, N., & McLean, S. (1994). *Questionnaire design: a practical introduction*. Uniiversity of Ulister Press: Newton Abbery .

Αμίτσης, Γ. (2014). *Η θεσμική κατοχύρωση των πολιτικών ένταξης στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής προστασίας μέσω ενός γενικού συστήματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος*. Αθήνα: ΕΕργΔ 1/2014.

Αμοριανού, Σ., Ασημακοπούλου, Ζ., Κοντογεωργοπούλου, Π., Κωστής, Γ., Παλάσκα, Ε., Σκυλλάκου, Ε., και συν. (2007). *Ειδική Έκθεση: Παροχές Ανεργίας: Δικαιώματα των Ανέργων και Λειτουργία των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ*. Αθήνα : Συνήγορος του Πολίτη- Ανεξάρτητη Αρχή.

Βαβούρας, Ι. (2005). *Οικονομική Πολιτική* . Αθήνα : Εκδόσεις Παπαζήση .

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. (2014). *Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020*. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας-ΓΓΕΤ.

Γράβαρης, Δ. (2003). Η σχέση παθητικών και ενεργητικών πολιτικών, απασχόλησης στο εσωτερικό της συνολικής κρατικής παρέμβασης στην αγορά εργασίας - Θεωρητικό πλαίσιο και εμπειρικά παραδείγματα. Στο Δ. Βενιέρης, & Χ. Παπαιθεοδώρου, *Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα-Προκλήσεις και προοπτικές*. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα .

Δαφέρμος, Β. (2005). *Κοινωνική στατιστική με το SPSS*. Θεσσαλονίκη : Ζήτη .

Δημουλάς, Κ. (2002). *Διδακτορική Διατριβή:Κράτος Πρόνοιας και Επαγγελματική κατάρτιση: Η περίπτωση της Ελλάδας (1998-2000)*. Αθήνα : Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών-Σχολή Νομικών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών-Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης .

Δημουλάς, Κ. (2014, Ιούνιος 11). *Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα*. Ανάκτηση Ιούλιος 19, 2017, από Social Policy.gr:
<http://socialpolicy.gr/2014/06/%CE%BF%CE%B9-%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%B1%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CF%8C%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B7.html>

Δημουλάς, Κ. (2005). *Πολιτική απασχόλησης: Πεδίο σύζευξης της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής* . Αθήνα : Εκδόσεις Gutenberg.

Δημουλάς, Κ., & Μιχαλοπούλου, Κ. (2008). *Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης - Η Περίπτωση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρεβέζης, Λαρίσης και Φθιώτιδας*. Αθήνα : Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ.

Ελληνική Στατιστική Αρχή. (2017). *Ελληνική Στατιστική Αρχή* . Ανάκτηση Μάιος 31, 2017, από <http://www.statistics.gr/>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή-Γενική Διεύθυνση Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών. (2006). *Employment in Europe*. Ευρωπαϊκή Επιτροπή .

Θεοφιλίδη, Χ. (1995). *Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας-Από την θεωρία στην πράξη*. Αθήνα : Εκδόσεις Γ. Δαρδανός .

- Καραμεσίνη, Μ. (2015). *Ανεργία και πολιτικές απασχόλησης-Πολιτική απασχόλησης και πολιτικές αγοράς εργασίας*. Αθήνα : Πάντειο Πανεπιστήμιο-Τμήμα Κοινωνική Πολιτικής .
- Κοντέος, Γ. (2008). *Διδακτορική Διατριβή: Οικονομετρικές Μέθοδοι Αξιολόγησης Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης στην Ελλάδα* . Θεσσαλονίκη : Πανεπιστήμιο Μακεδονίας-Τμήμα Οικονομικών Επιστημών .
- Κορλίρας, Π. (1979). *Θεωρία Ανεργίας και Πληθωρισμού* . Αθήνα : Εκδόσεις Gutenberg.
- Κουκιάδης, Ι. (2009). *Εργατικό Δίκαιο, Ατομικές εργασιακές σχέσεις και το δίκαιο της ευελιξίας της εργασίας* . Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Κυριαζή, Ν. (1999). *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών* . Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κυρίκος, Δ. (2015). *Μακροοικονομική* . Αθήνα : Εκδόσεις Κάλλιπος.
- Μακράκης, Β. (2005). *Ανάλυση δεδομένων στην επιστημονική έρευνα με την χρήση του SPSS- Από την θεωρία στην πράξη* . Αθήνα : Εκδόσεις Gutenberg.
- Μάραντος, Π. (1999). *Διδακτορική Διατριβή: Εκπαίδευση και μέσα μαζικής επικοινωνίας: η χρήση των ΜΜΕ στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο-Τμήμα Κοινωνιολογίας.
- Μαύρος, Δ., & Σιώμκος, Γ. (2008). *Έρευνα αγοράς*. Αθήνα : Εκδόσεις Σταμούλη.
- Ντερμανάκης, Ν. (2005). *Ο οριζόντιος επαγγελματικός διαχωρισμός στην ελληνική αγορά εργασίας -3ο Στατιστικό Δελτίου* . Αθήνα : ΚΕΘΙ.
- O' Leary, C. J. (2000, March). *Evaluation of Active Labor Market Programs: Examples for Hungary* . *W.E. UPJOHN INSTITUTE FOR EMPLOYMENT RESEARCH* , σσ. 1-12.
- ΟΑΕΔ . (2010). *Ειδικό διετές Πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 25.000 ανέργων* . Ανάκτηση Αύγουστος 3, 2017, από Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού : http://prev.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=61:25000&catid=20:2011-11-16-11-16-48&Itemid=132&lang=el
- Παπαδόπουλος, Ι. (2010). *Μάρκετινγκ επίπλων & προϊόντων ξύλου* . Αθήνα : Αθ. Σταμούλης.
- Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. (1990). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας - Τόμος Β*. Αθήνα : Προσωπική έκδοση.
- Παρασκευόπουλος, Ι. (1984). *Στοιχεία περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής* . Αθήνα : Αυτοέκδοση.
- Πουρναράκης, Ε., & Κιντής, Α. (1998). *Αρχές οικονομικής ανάλυσης* . Αθήνα : Σμπίλιας .
- Σιάρδος, Γ. (2005β). *Μεθοδολογία κοινωνιολογικής έρευνας* . Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Σουσουρογιάννη, Α., & Κοντοβάς, Γ. (2013). *"Προγράμματα και Δράσεις του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)*. Αθήνα : ΟΑΕΔ-Γενική Διεύθυνση Εργατικού Δυναμικού-Διεύθυνση Απασχόλησης.

Τζωρτζάκης, Κ., & Τζωρτζάκη, Α. (2002). *Αρχές Marketing: Η ελληνική προσέγγιση* . Αθήνα : Rosilli.

ΦΕΚ 364/2010. (2010). *Ειδικός διετής πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη 25.000 ανέργων* . ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Χριστοδουλάκη, Ι., & Στάθης, Ε. (2014). *Η ανταγωνιστικότητα των δυναμικών κλάδων της ελληνικής οικονομίας*. Αθήνα: Ελληνική Ένωση Τραπεζών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Α.ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

- Ατομική επιχείρηση
- Ομόρρυθμη Εταιρεία
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
- Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)
- Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ)
- Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν. Σ.Επ)

2:ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

- Π.Ε. Κεντρικού τομέα Αθηνών
- Π.Ε. Βόρειου τομέα Αθηνών
- Π.Ε. Δυτικού τομέα Αθηνών
- Π.Ε. Νότιου τομέα Αθηνών
- Π.Ε. Ανατολικής Αττικής
- Π.Ε. Δυτικής Αττικής
- Π.Ε. Πειραιώς
- Π.Ε. Νήσων

3:ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Τουρισμός	☐
Μεταποίηση	☐
Λιανικό Εμπόριο	☐
Χονδρικό Εμπόριο	☐
Παροχή υπηρεσιών	☐
Άλλο	☐

4: ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Πριν το 1980	☐
1980-2000	☐
2001-2009	☐
2010-2017	☐

B. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

5. ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΤΑΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΑΣ ΕΧΕΙ ΞΑΝΑΣΥΜΜΕΤΑΣΧΕΙ ΣΕ ΤΕΤΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

7. ΜΕΙΝΑΤΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

8. ΑΝ ΟΧΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩΝ ΛΟΓΟΥΣ ΣΥΝΕΒΕΙ ΑΥΤΟ;

Η συμμετοχή μας συνοδεύτηκε από υψηλή γραφειοκρατία

Ο άνεργος που προσελήφθη δεν ανταποκρίθηκε στις ανάγκες μας

Το χρονικό διάστημα που διήρκησε το πρόγραμμα ήταν δεσμευτικό

Παροδική και μόνο η επίδραση του προγράμματος

9. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΑΤΕ ΤΗΝ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

10. ΑΝ ΟΧΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΛΟΓΟΥΣ;

Δεν κρίθηκε αναγκαίο

Το κόστος ήταν ανασταλτικός παράγοντας

Δεν υπήρχε ενδιαφέρον από τον εργαζόμενο

Δεν ανταποκρινόταν στις ανάγκες της επιχείρησης

11. ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΑΣ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

12. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΩΦΕΛΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΡΕΙ ΠΙΟ ΕΥΚΟΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΕΡΑ ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

13. ΠΩΣ ΘΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΑΤΕ ΤΟΝ ΒΑΘΜΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ;

Πολύ μικρό

Μέτριο

Ικανοποιητικό

Αρκετά ικανοποιητικό

Υψηλό

Πολύ υψηλό

14. ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΠΟΡΟΥΝΕ ΝΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΟΥΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ